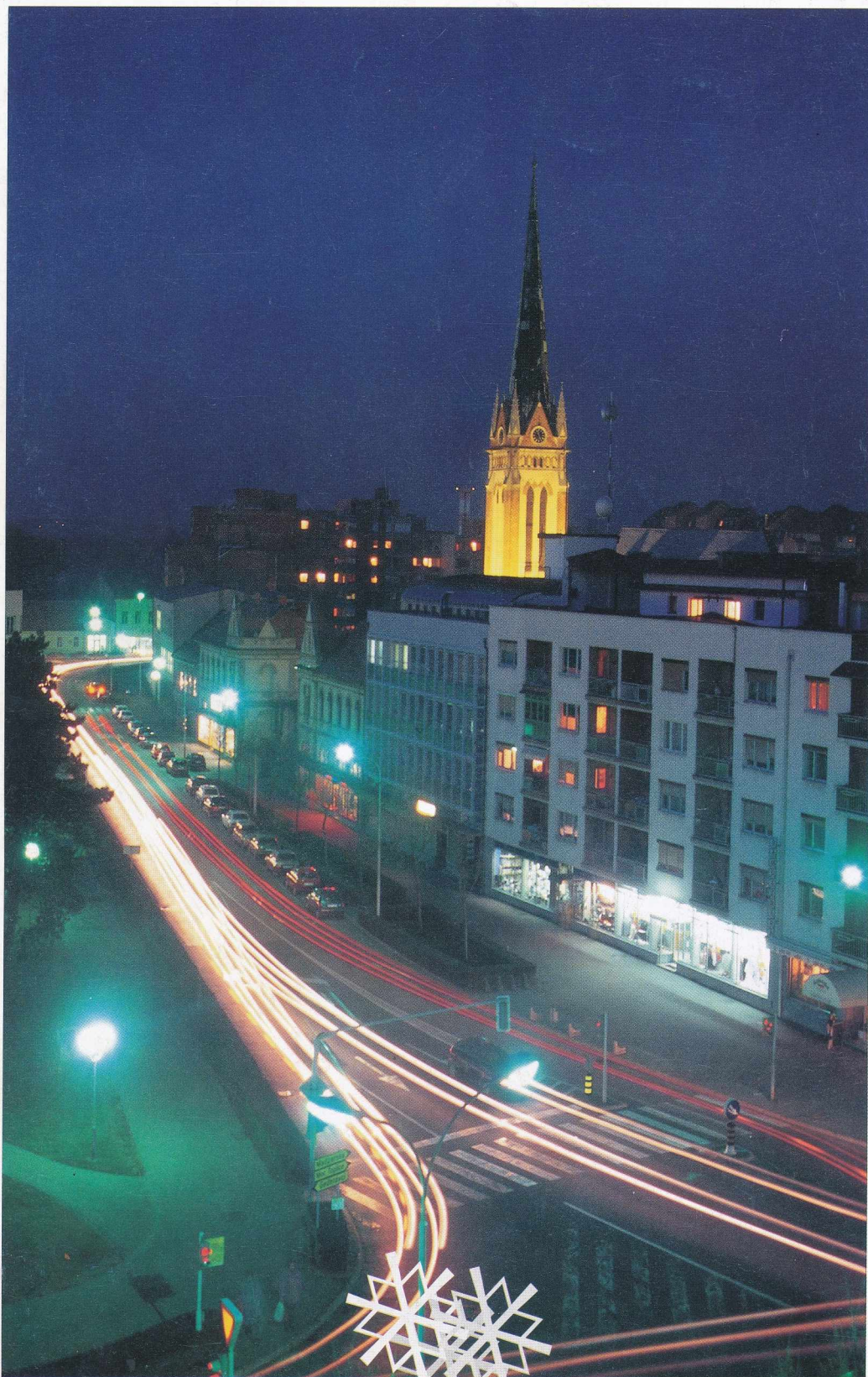

SOBOŠKE

GLASILO MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA

Spoštovani bralci, pred vami je prva številka Soboških novin, glasila naše Mestne občine Murska Sobota. S tem glasilom vas želimo predvsem dobro informirati o dogodkih v naši občini. Teh je veliko in doslej javnosti niso bili ustrezno predstavljeni, čeprav moramo resnici na ljubo sicer ugotoviti, da je bilo občini v medijih zadnje čase namenjenega kar precej časa in prostora.

S Soboškimi novinami želimo predstaviti celotno dogajanje v mestni občini, tudi prek objave sklepov, stališč, obvestil in razpisov, ki jih sprejemamo na mestnem svetu ali v mestni upravi. Trudili se bomo, da glasilo sprejmete za svoje in se najдете v njem s pobudami, ki jih boste naslovili na naš naslov, pričakujemo pa tudi vaša vprašanja in opozorila na probleme, ki naj bi jih obravnavali mestni svetniki.

Izid prve številke Soboških novin pred božičnimi in novoletnimi prazniki je tudi priložnost za čestitke in dobre želje. Dovolite mi, spoštovani prebivalci Mestne občine Murska Sobota, da se vam najprej zahvalim za dobro sodelovanje v iztekajočem se letu. Ugotovim lahko, da smo v njem veliko postorili tako pri spremembi zunanega videza občine kot pri kakovosti našega življenja.

V letu 1997 vam želim veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva ter vesele in prijazne novoletne praznike.

Andrej GERENČER,
župan Mestne občine Murska Sobota

A. Gerenčer

Popotnica glasilu in vabilo bralcem

V branje vam ponujamo prvo številko Soboških novin – glasila, katerega ustanoviteljica je Mestna občina Murska Sobota, izdajatelj pa njen mestni svet. Zato naj vas ne presenečajo portreti svetnikov, pa tudi teksti, v katerih sodelavci z mestne uprave, citirajo zakone. Tak je pač ustaljen način priprave gradiv za raznorazne seje in odbore ter komisije.

Novinarska praksa je drugačna, poskusna številka pa kompromis možnega, kar je v zelo kratkem času nastalo v improvizirani redakciji Oddelka za gospodarske in negospodarske dejavnosti, s sedežem uredništva v sobi št. 18, na Kardoševi 2. Z namenom, da boste čim bolj seznanjeni z dogajanjem v občini v kateri živite in delate, predvsem pa, da boste med objavljenim našli kaj uporabnega tudi zase. Morda bo v kakšnem razpisu ali objavi možnost za zaposlitev, pridobitev boljših pogojev za delo, ali pa, da boste podrobneje seznanjeni, kam gre vaš davkoplačevalski denar. Zato ne bo odveč, da tudi sami kaj povprašate, saj si želimo sodelovanja z vami. Na način, da vas bomo skušali spodbujati z zapisanim, lahko tudi z iskanjem odgovorov na vprašanja, če jih boste postavljali. Pri tem vam bomo skušali biti v pomoč, saj pričakujemo, da boste glasilo vzeli za svoje in oglašali v njem. Tudi v pisnih bralcev, vendar upamo, da na manj žolčen način stresa nezadovoljstva, kot je razbrati ta običaj v dnevnem časopisju. Naše glasilo bo mesečnik, lahko pa bi bil tudi sezonec, saj je v odloku o njegovem izdajanju zapisano, da naj izide najmanj štirikrat letno. Odvisno od tega, koliko prispevkov bo za objavo po temeljiti uredniški obdelavi, predvsem pa, kako bomo tisti, ki bi vas naj obveščali, samo obveščeni.

V popotnico Soboškim novinam in vsem, ki jih boste brali v teh prazničnih dneh, želim vse dobro, sodelavcem pa se zahvaljujem za pomoč pri nastajanju glasila.

Brigita BAVČAR

Glasilo SOBOŠKE NOVINE izdaja MESTNI SVET. Ustanovitelj je MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA, Kardoševa 2.

Izdajateljski odbor: Ernest Ebenšpanger, Andrej Gerenčer, Marjeta Gomboc, Rudolf Horvat, Anton Inhof, Franc Meolic, Janez Šarkezi, Drago Šifnar in Ludvik Škaper.

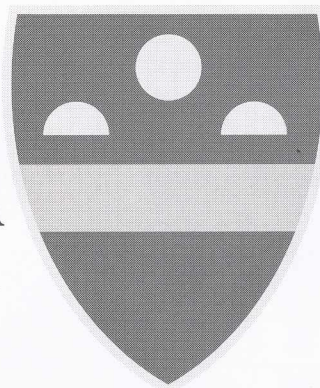
Odgovorna urednica Brigita Bavčar, oblikovanje Franc Mesarič, fotografije Jože Pojbič, lektoriranje Mojca Maučec, grafična priprava Atelje Antolin, tisk TIPG Murska Sobota.

Fotografija na naslovnici: Jože Pojbič.

Naklada: 7000 izvodov.

Soboške novine prejemajo gospodinjstva v mestni občini brezplačno.

MURSKA SOBOTA

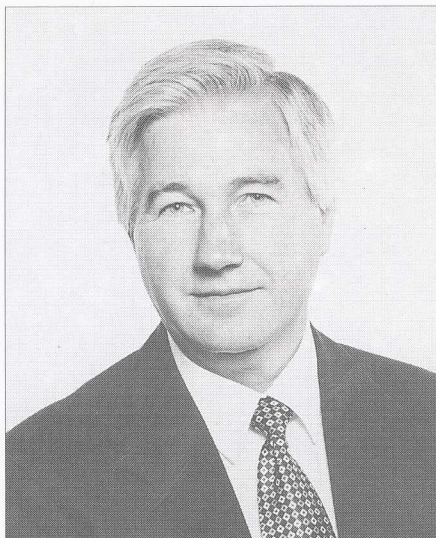

OSEBNA IZKAZNICA MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA

POVRŠINA: 64 km² 44 ha 29 arov
 PREBIVALSTVO: 21.265 (podatek Geodetske izpostave v Murski Soboti)
 20.749 (podatek Oddelka za notranje zadeve UE Mur. Sobota)

KRAJEVNE SKUPNOSTI IN MESTNE ČETRTE S SVOJIMI PREDSTAVNIKI

KRAJEVNA SKUPNOST oz. MESTNA ČETRTE	PREDSEDNIK SVETA KS oz. SVETA MESTNE ČETRTE
BAKOVCI	Štefan VEREŠ, Vrtna 15
ČERNELAVCI - Kupšinci - Polana - Veščica	Jožef RECEK, Kupšinci 1b
KROG - Satahovci	Slavko DOMJAN, Plečnikova 75
MURSKA SOBOTA - mestna četrt CENTER	Vladimir GOLDINSKIJ, Cvetkova 28
MURSKA SOBOTA - mestna četrt LEDAVA	Franc PUCKO, Klavniška 13 a
MURSKA SOBOTA - mestna četrt PARK	Silvij PODLESEK, Kopitarjeva 1
MURSKA SOBOTA - mestna četrt PARTIZAN	Martin ŽIŽEK, Cankarjeva 39
MURSKA SOBOTA - mestna četrt TUROPOLJE	Mirko ŠABJAN, Kajuhova 56
RAKIČAN	Ivan KAROLI, Panonska 24
MARKIŠAVCI	Boris GUMILAR, Markišavci 32
NEMČAVCI	Štefan BARBARIČ, Nemčavci 20

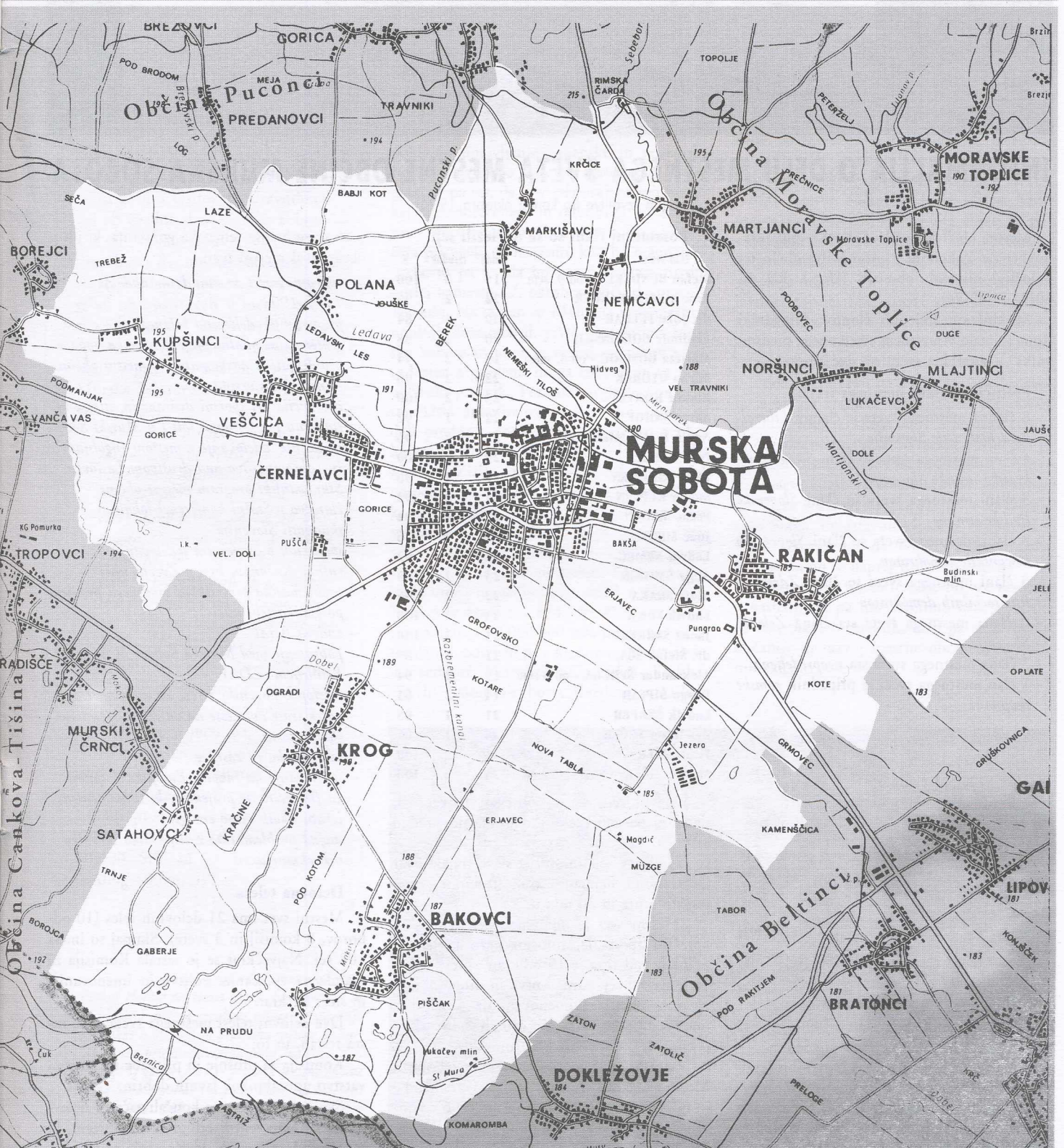

Andrej GERENČER, državni poslanec in nepoklicni župan mestne občine Murska Sobota, do sredine marca 1997.

Tibor CIGÜT, občinski tajnik in vodja mestne uprave ter v.d. direktorja stanovanjskega sklada v Murski Soboti za nadaljnjih šest mesecev.

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

INFORMACIJA O DELU MESTNEGA SVETA MESTNE OBČINE MURSKA SOBOTA

(od izvolitve do konca oktobra 1996)

Mestna občina Murska Sobota je bila ustanovljena z Zakonom o ustanovitvi občin ter določitvi njihovih območij (Ur. l. RS, št. 60/94 in 69/94).

Mestni svet šteje **26 članov**. Pripadniki Romov imajo v mestnem svetu enega predstavnika. V mestnem svetu sta dve ženski.

Politična sestava mestnega sveta:

- 8 članov mestnega sveta je članov *Liberalne demokracije Slovenije*
- 4 člani mestnega sveta so člani *Socialdemokratske stranke Slovenije*
- 3 člani mestnega sveta so člani *Slovenske ljudske stranke*
- 3 člani mestnega sveta so člani *Slovenskih krščanskih demokratov*
- 3 člani mestnega sveta so člani *Združene liste socialnih demokratov*
- 2 člana mestnega sveta sta člana *Zelenih Slovenije*
- 2 člana mestnega sveta sta *neopredeljena*
- 1 član mestnega sveta je pripadnik *romske skupnosti*

Starostna sestava mestnega sveta:

- do 40 let 3 člani
- do 50 let 13 članov
- do 60 let 8 članov
- nad 60 let 2 člana sveta

Izobrazbena sestava mestnega sveta:

- osnovna šola 1 član
- poklicna šola 3 člani
- srednja šola, 6 članov
- višja šola 3 člani
- visoka šola 12 članov
- magistrski študij 0 članov
- doktorski študij 1 član

Do konca meseca oktobra 1996 je imel mestni svet 23 rednih in 2 izredni seji.

V letu 1995 je bila ob 17. oktobru tudi slavnostna seja mestnega sveta.

Povprečna udeležba na sejah znaša kar 91 % oziroma 24 članov. Najmanj je bilo na seji 20 članov.

Posamezni člani so se udeležili sej:

član sveta	redne	izredne	%
Štefan BUNDERLA - od 9. seje	15	2	100
Ernest EBENŠPANGER	22	2	96
dr. Jože FELKAR	20	1	84
Vladimir GOLDINSKIJ	20	2	88
Marjeta GOMBOC - od 8. seje	15	2	94
Miran GYÖREK	22	2	96
Rudolf HORVAT	23	2	100
Anton INHOF	22	1	92
Nadja IVANC-MILOŠEVIČ	22	2	96
Ivan KAROLI	23	2	100
Josip KELEMEN	22	2	96
Štefan KÜPLEN	21	2	92
Franc MEOLIC	22	1	92
Jože MEOLIC	18	2	76
Ludvik NEMEC	22	1	92
Alojz SMODIŠ	23	2	100
Alojz SRAKA	22	2	96
Ludvik SUKIČ	23	2	100
Janez ŠARKEZI	23	2	100
dr. Štefan ŠČAP	21	1	85
Aleksander ŠERUGA - od 4 seje	19	2	94
Drago ŠIFTAR	14	2	61
Ludvik ŠKAPER	21	1	88
dr. Anton TRČEK	15	1	61
Franc ZVER	23	2	100
Martin ŽIŽEK	23	2	100

Dnevni redi sej so obsegali največ 15, najmanj pa eno točko - oziroma povprečno 10 točk.

Najdlje je seja mestnega sveta trajala 6 ur in 50 minut, najmanj uro in 20 minut - povprečno 4 ure in 30 minut.

Mestni svet je obravnaval 44 tematskih vprašanj (poročila, informacije), sprejel 29 odlokov (od tega je 19 odlokov sprejel tako, da je na eni seji združil prvo in drugo obravnavo odloka), 62 imenovanj oz. soglasij k imenovanju ter 75 raznih drugih zadev (sklepi, pravilniki, soglasja k statutom).

V aprilu 1995 je mestni svet sprejel Statut Mestne občine Murska Sobota (spremembe in dopolnitve statuta pa v aprilu 1996), v juniju 1995 pa še Poslovnik mestnega sveta Mestne občine Murska Sobota.

Pomembnejša tematska vprašanja, ki jih je obravnaval mestni svet:

- *razvojni načrt za mandatno obdobje 1995-1998*
- *premoženjskodelitvena bilanca*
- *geotermalni pilotni projekt Murska Sobota*
- *problematika narkomanije v mestni občini*
- *reinjekcijska vrtna*
- *investicija pri športni dvorani in atletskem stadionu pri Osnovni šoli I v Murski Soboti*
- *nadaljnje sodelovanje z mestom Ingolstadt in pokroviteljstvo nad društvom Lastovka*
- *Stanovanjski program mestne občine*
- *članstvo v Stalni konferenci lokalnih skupnosti Slovenije*
- *sporazum o obmejnem sodelovanju*
- *rušitev Kučanove hiše v Zvezni ulici*
- *problematika prevelikega tovornega prometa po Cankarjevi ulici*
- *zadeva Borak*
- *pobratenje med Mursko Soboto in mestom Bethlehem (ZDA)*
- *pristop k slovenski mreži zdravih mest*
- *potek trase avtoceste na odseku Cogetinci-Radmožanci*
- *izbira grba in zastave*
- *sodelovanje na razpisu Evropske skupnosti za financiranje projektov, ki so namenjeni izrabi novih virov energije*
- *mejna problematika z Republiko Hrvaško v Prekmurju.*

Delovna telesa

Mestni svet ima 21 delovnih teles (10 odborov, 8 komisij in 3 svete). Skupaj so imela 108 sej. Največkrat se je sestala Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, in sicer 21 krat.

Dve delovni telesi mestnega sveta se še nista sestali, in to:

Komisija za prošnje in pritožbe ter Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin.

Svoje delo pa sta že končaličasni delovni telesi: Interventni odbor za urbanizem, ki se je sestal na 3 sejah, in Komisija za pregled

zaključnega računa proračuna nekdanje občine Murska Sobota za leto 1994, ki se je sestala na dveh sejah.

Vprašanja in pobude

Člani sveta so v obravnavanem obdobju postavili vrsto vprašanj in pobud, prvih 74, drugih 172.

Največ vprašanj je postavil svetnik Alojz SRAKA (14 vprašanj) in dal 29 pobud. Dva svetnika nista postavila nobenega vprašanja ali podala pobude.

*Turistično društvo Murska Sobota
je 15. novembra 1996
z objavo v Uradnem listu RS
razpisalo*

JAVNI ANONIMNI NATEČAJ

za idejno rešitev pozdravnih tabel ob vpadnicah v Mursko Soboto.

K sodelovanju smo povabili državljane Republike Slovenije, da izdelajo idejno rešitev pozdravnih tabel ob vpadnicah v mesto Murska Sobota. Od sodelujočih na natečaju pričakujemo predloge, ki bodo izpričevali značilnosti mesta Murska Sobota in bodo vključevali grb mesta.

Natečajna naloga obsega :

- idejno osnovno rešitev pozdravne table mesta Murska Sobota v barvni izvedbi,
- tipografsko rešitev napisa ob upoštevanju dokumentacije o grbu in odlok Mestne občine Murska Sobota o postavljanju in upravljanju objektov za nameščanje obvestil in reklam na območju Mestne občine Murska Sobota.

Natečaj traja do vključno 31. 12. 1996, vse prispеле predloge bo obravnavala posebna komisija v 14 dneh po koncu natečaja. Turistično društvo bo najkasneje 30 dni po objavi rezultatov natečaja izplačalo odkupne nagrade za prvi izbrani predlog v znesku 150.000 SIT, za drugi izbrani predlog 80.000 SIT in za tretji izbrani predlog 50.000 SIT.

NESVETNIŠKI DIALOG PREDPRAZNIČNE SEJE MESTNEGA SVETA

Decembrska seja mestnega sveta se je pričela s skupinsko sliko 21 prisotnih od 26 svetnikov, končala s simbolično otvoritvijo novega vhoda v občinsko stavbo iz Slovenske ulice. Vmes je bil med svetnikoma Dragom Šiftarjem in Martinom Žižkom nič kaj svetniški dialog pri obravnavi odloka o določitvi datuma praznika mestne občine, ki je dvignil temperaturo v sejni sobi. Sicer pa je bila osrednja novica, da ostaja Andrej Gerenčer, do 15. marca nepoklicni župan mestne občine Murska Sobota. V tem času pa morajo biti opravljene nadomestne volitve za župana, ki jih razpiše občinska volilna komisija. Pred soglasno izglasovanjem statutarnim sklepom so se na polurnem posvetovanju sestali vodje poslanskih klubov v mestnem svetu zastopanih političnih strank, tako, da presenečenj ni bilo, saj je bil očitno dosežen politični konsenz, poklicno opravljanje županske in poslanske funkcije pa je po veljavni zakonodaji nemogoče. Je pa res, da je v zakonski koliziji marsikaj še nedorečenega in odvisnega od dogajanja v slovenskem središču, kjer v času pisanja tega prispevka še ni jasno, kdo bo mandat.

Jasno pa je, da bo na občinskem nivoju odslej namesto 17. oktobra, občinski praznik 16. julij. Na ta dan se 1348 leta naše mesto v uradnih dokumentih prvič omenja kot Murska Sobota in to se je večini svetnikov zdelo zadosten argument, da ga izglasujejo za novi občinski praznik. Ter tako negirajo opredelitev 3264 anketirancev v času volitev, ki so dali prednost dosedanjemu prazniku z obležjem tradicije NOB, pa tudi trditve svetnika Martina Žižka, da je šlo za referendumsko odločitev. S čimer se ni strinjal Drago Šiftar, ki mu je očital celo potvorbo glasov, za kar so padle težke besede, ki bi jih gotovo z veseljem citirali v Slovenskih novicah, mi pa jih v Soboških novinah ne bomo. Raje se bomo osredotočili na občinski proračun v višini prihodkov v znesku 1.874.746.000 tolarjev in primanjkljaja 78.000.000 tolarjev, izkazanih v rebalansu, pokritih pa s kreditom sklada stavbnih zemljišč. Nerealizirana projekta plinifikacije in geotermije bosta izvedena v nasled-

njem letu, nad investicijami pa bo po izraženih pričakovanjih in obljubah v razpravi, v bodoče boljši nadzor. Največji zalogaj je čistilna naprava, pomembna je pridobitev stadiona in gradnja telovadnice pri soboški prvi osemletki, o čemer boste lahko podrobneje prebrali na drugih straneh Soboških novih. Na tej pa še negotovanje o urejanju okolice soboškega gradu s časovno neprimernim pristopom ter posledičnim blatom, in potrebi po čimprejšnji ureditvi križišča med Št. Kovača in Severjevo ter Kuzmičevo ulico. Novogradnja policijske postaje, za katero bo zemljišče odstopila občina, bo predvidoma na takoimenovani Poredoševi zemlji, obstoječa stavba, ki je v občinski lasti pa bo po preselitvi policistov namenjena dejavnosti društev.

O tem ali bo koncesionar pri izvajanju lokalne javne službe za pregledovanje, nadzorovanje in čiščenje kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva zraka na območju mestne občine le eden, ali pa bodo preprečili monopol, kot je bilo slišati za govorničkim odrom, se svetniki niso opredelili, ampak bodo to storili po drugi obravnavi predloga odloka. To velja tudi za ustanovitev javnega zavoda Pokrajinski muzej in varstvo kulturne dediščine v okviru njegovih dejavnosti in ne pod okriljem Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine v Mariboru.

Med imenovanji na 24. Seji mestnega sveta je bil po vrstnem redu najprej izglasovan predlog izdajateljskega odbora javnega glasila in odgovorne urednice Soboških novih, kar je zapisano v kolofonu. Predstavniki ustanovitelja v svetu Glasbene šole v Murski Soboti bodo: Geza Kišfalvi, Brigita Perhavec in Dominika Sraka. Predstavnica lokalne skupnosti v svetu javnega zavoda Dijaški dom Murska Sobota pa bo še naprej Erika Hriberšek.

Mestni svet v tem letu ne bo več zasedal, v naslednjem pa mu zaželimo uspešno delo in čim manj formalnih, zato pa za življenje občanov in razvoj mestne občine pomembnih sklepov.

Brigita BAVČAR

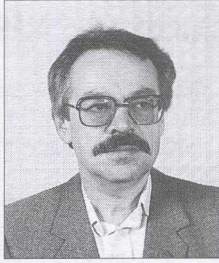
Komisija (predsednik mestnega sveta Rudolf Horvat ter člana Ernest Ebenšpanger in Drago Šiftar) sporoča rezultate tajnega glasovanja svetnikov o občinskem prazniku mestne občine, ki jih vestno beleži sekretarka sveta Ivanka Cifer. Z večino (15) glasov »za« je praznik mestne občine Murska Sobota postal 16. julij. Dan, na katerega se leta 1348 mesto v uradnih dokumentih prvič omenja z imenom Murska Sobota.

Foto: F. Matko

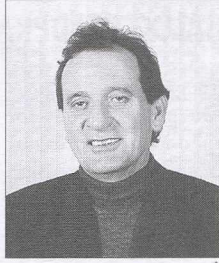

PREDSEDNIK

Rudolf HORVAT, rojen 2. XI. 1953, dipl. pravnik iz Murske Sobotice, Matije Gubca 15, zaposlen v Saubermacherju; LDS, predsednik komisije, ki je opravila delitev premoženja nekdanje velike soboške občine in predsednik upravnega odbora Sklada stavbnih zemljišč.

Štefan BUNDERLA, rojen 22. XII. 1949, ekonomski tehnik iz Murske Sobotice, Stara ulica 6, zaposlen v Muri; neodvisni.

Miran GYÖREK, 13. 4. 1952, prof. angl. in nem. iz Murske Sobotice, Ob kanalu 18, zaposlen na Srednji strojni in tekstilni šoli, SDS, predsednik odbora za mednarodne odnose.

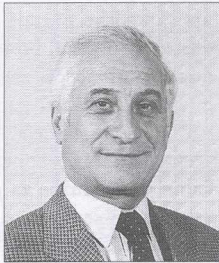
Štefan KÚPLEN, rojen 20. 5. 1955, avtoelektrikar iz Černelavec, Avnojska ul., zaposlen na OMV, SDS, predsednik sveta za varnost cestnega prometa.

Alojz SRAKA, rojen 22. 8. 1959, prof. pedagogike iz Murske Sobotice, Lendavska 19 b, zaposlen na Ljudski univerzi, Zeleni Sobotice, predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

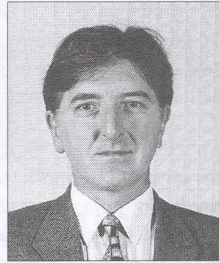
Drago ŠIFTAR, rojen 29. 5. 1956, ekonomist iz Murske Sobotice, Aškerčeva 5, SDS, predsednik odbora za urbanizem in urejanje-prosotra.

Ernest EBENŠPANGER, rojen 17. 9. 1939, dipl. ekonomist iz Murske Sobotice, Zelena ulica 37, zaposlen v Muri, ZLSD, predsednik odbora za gospodarsko infrastrukturo.

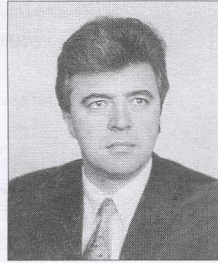
Anton INHOF, rojen 2. 4. 1942, ekon. tehnik, iz M. Sobotice, Prežihova 7a, zasebni podjetnik, SLS, predsednik komisije za nagrade in priznanja.

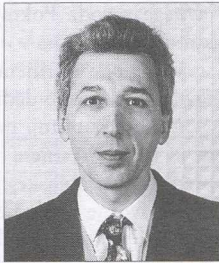
Franc MEOLIC, rojen 25. 8. 1954, inštalater iz Kroga, Ravenska 20, zasebni podjetnik, Zeleni Sobotice, predsednik odbora za informiranje.

Ludvik SUKIČ, rojen 17. 8. 1959, prof. zgod. in sociologije iz Murske Sobotice, Cvetkova 23, zaposlen na Srednji strojni in tekstilni šoli, SDS, predsednik odbora za družbene dejavnosti.

Ludvik ŠKAPER, rojen 19.12.1951, komercialni tehnik iz Kupšinec 17b.

Jože FELKAR, rojen 28. X. 1954, dr. med. iz Murske Sobotice, Juša Kramarja 14, zaposlen v Zdravstvenem domu Murska Sobotica, LDS.

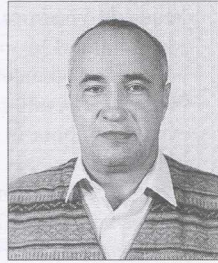
Nadja IVANC-MILOŠEVIČ, rojena 9. 12. 1947, prof. matematike iz M. Sobotice, Severjeva 17 a, zaposlena na soboški Gimnaziji, ZLSD, predsednica Sklada stavbnih zemljišč.

Jože MEOLIC, rojen 3. 3. 1947 iz Bakovec, Mali Bakovci 22, kmet, SLS, predsednik odbora za kmetijstvo in prehrano.

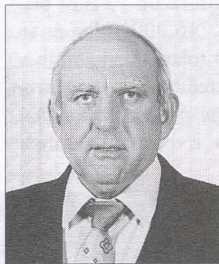
Janez ŠARKEZI, rojen 8. 11. 1960, strojni tehnik iz Murske Sobotice, Cankarjeva 50, nezaposlen, predstavnik romske skupnosti, predsednik odbora za romska vprašanja.

Anton TRČEK, rojen 5. 6. 1941, dr. med. iz Murske Sobotice, Vrtna ul. 6, zaposlen v Splošni bolnici Rakičan, LDS, predsednik odbora za turizem in turistično promocijo občine.

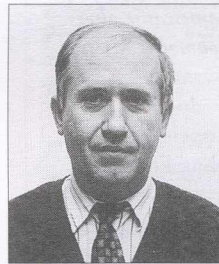
Vladimir GOLDINJSKI, rojen 18. 1. 1939, dipl. inž. gradb., iz Murske Sobotice, Cvetkova 28, upokojen, LDS.

Ivan KAROLI, rojen 6. 4. 1942, voznik-inštruktor iz Rakičana, Panonska 24, zaposlen na KS Rakičan, LDS, predsednik odbora za civilno zaščito, požarno varnost in redarstvo.

Ludvik NEMEC, rojen 12. 9. 1944 iz Kroga, Vodnikova 12, predmetni učitelj, zaposlen na OŠ II, LDS, predsednik komisije za prošnje in pritožbe.

dr. Štefan ŠČAP, rojen 16. 11. 1946, dr. ekon. znanosti iz Murske Sobotice, Ul. ob progji 3, zaposlen pri LB Feniks, SLS, predsednik komisije za statutarna in pravna vprašanja.

Franc ZVER, rojen 17. 9. 1932, dipl. inž. gozdarstva iz Murske Sobotice, Mladinska 46, upokojenec, SKD, predsednik sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin.

Marjeta GOMBOC, rojena 22. 2. 1952, višja med. sestra iz Murske Sobotice, Kocljeva 2, zaposlena v Splošni bolnici v Rakičanu, SKD.

Josip KELEMEN, rojen 22. 4. 1944, dipl. inž. iz Murske Sobotice, Gregorčičeva 46, zasebni podjetnik, LDS, predsednik odbora za gospodarstvo, podjetništvo in drobno gospodarstvo.

Alojz SMODIŠ, rojen 14. 5. 1942, dipl. ekon. iz Bakovec, Partizanska 6, zaposlen v Pomurskih mlekarinah, SKD, predsednik odbora za finance.

Aleksander ŠERUGA, rojen 31. 3. 1944, ekon. tehnik iz Murske Sobotice, Stara ul. 3, zaposlen v Muri (IBM), LDS.

Martin ŽIŽEK, rojen 18.11.1931, komercialist iz Murske Sobotice, Cankarjeva 39, upokojenec.

IZDAJATELJ GLASILA – MESTNI SVET SE PREDSTAVLJA

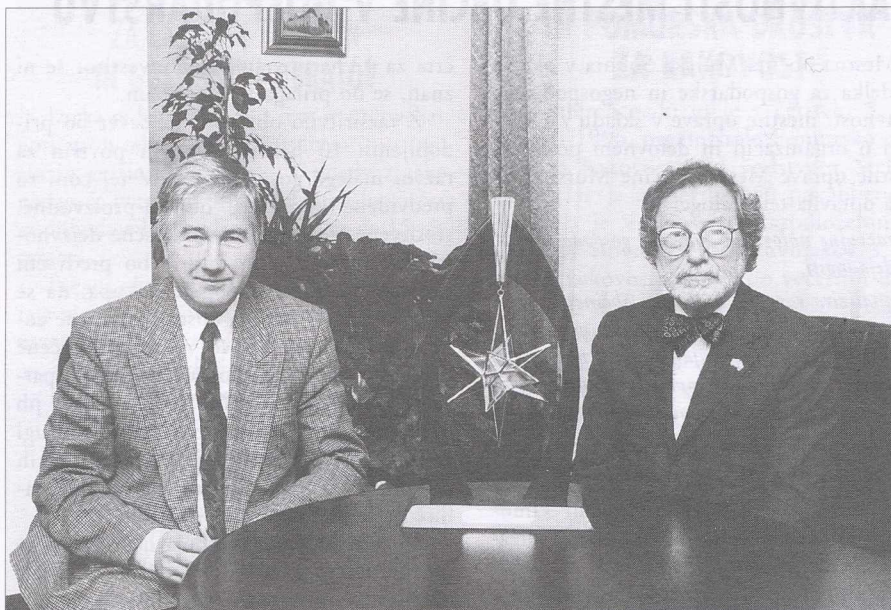
OB ISKANJU KORENIN DO POBRATENJA NA VISOKI RAVNI

Na svojem desetem obisku v Murski Soboti se je pred kratkim mudil Stephen ANTALICH iz Bethlehema v Združenih državah. Človek, ki je ob iskanju svojih korenin vzpostavil vez med Slovenci, ki živijo na drugi strani velike luže in so jih imenovali Vendi, ter pokrajino, iz katere izvirajo. Natančneje z mestno občino Murska Sobota, katere delegacija je pod vodstvom župana Andreja Gerenčerja v juniju obiskala Bethlehem in tam podpisala listino o pobratenju. Proklamacija je priloga kot tudi dopis iz Bele hiše, ki ga je z najboljšimi željami ob praznovanju poslal sam predsednik Bill Clinton.

V prihodnjem letu bo Mursko Soboto obiskala delegacija Slovencev iz Bethlehema, po pričakovanjih pa naj bi jo tudi župan Kenneth R. Smith. Vznemirjenje med Slovenci v Bethlehemu je po pričanju Stephena Antalicha veliko, saj v Ameriki več kot petdeset let o njih niso pisali kot o Slovencih, pa tudi sami se niso identificirali kot taki. Sam je svojemu poreklu dajal veliko težo, še sedaj vzdržuje sorodstvene vezi s sestričnima Marijo Kovač iz Noršinec in Vero Kovač iz Martjanec, šest bratrancev pa ima Štefan tudi v Avstriji in na Madžarskem.

Na zadnjem obisku na začetku tega meseca je bil Stephen Antalich opažen na odprtih razstav v soboški galeriji, posnetek pa je nastal v županovem uradu. Tam smo ga posneli z županom ter Bethlehemsko zvezdo – darilom z Mursko Soboto pobratenega mesta v Pensilvaniji.

bb

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON
June 6, 1996

Dear Mayor Smith:

Warm greetings to everyone gathered to celebrate the official joining of Murska Sobota, Slovenia, and Bethlehem, Pennsylvania, in a Sister City relationship.

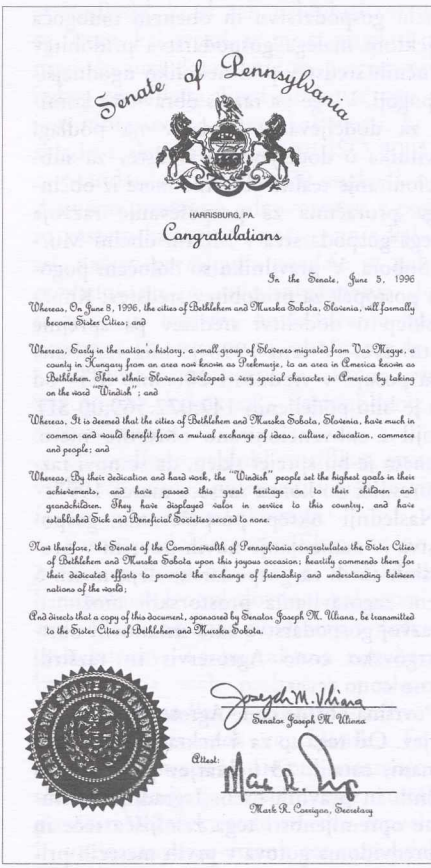
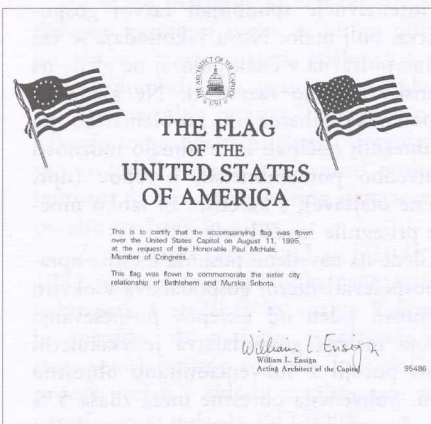
This ceremony reflects the bright new era of friendship between the peoples of Slovenia and the United States. Based on a shared commitment to liberty and a common belief in the promise of peace and prosperity, Sister City programs have helped to maintain and improve the evolving relationships among communities around the world.

By bringing together citizens from Murska Sobota and Bethlehem, this Sister City exchange offers an exciting opportunity to learn more about our common bonds and to strengthen the ties of friendship between our two nations. I urge you to continue all that you are doing to build on the democratic foundations common to our peoples and create a better world for generations to come.

Best wishes for a wonderful celebration.

Sincerely,

Mayor Kenneth R. Smith
Mayor of Bethlehem
10 East Church Street
Bethlehem, Pennsylvania 18108

PROKLAMACIJA

- Na podlagi zgodovinskih dejstev ugotavljamo več stoletno migriranje Slovencev po svetu, med drugim tudi v Ameriko.
- Na začetku 20. stoletja je v Ameriko migrirala skupina Slovencev iz jugozahodnega dela takratne pokrajine VAS MEGYE na Madžarskem, ki je danes PREKMURJE z mestnim središčem Murska Sobota v državi Sloveniji. Naselili so se tudi v mestu Bethlehem v pokrajini LEHIGH in NORTHAMPTON, država Pennsylvania.
- Slovenci izselenci so v Bethlehemu ves čas obranili svoj narečni slovenski jezik in kulturo ter se tam kot etnična skupnost obranili pod imenom Vendi.
- Ugotavljamo, da imata mesti njihove stare in nove domovine, toraj Murska Sobota iz Prekmurja v Sloveniji in Bethlehem v Pennsilvaniji mnogo skupnega. Zato s sodelovanjem na kulturnem, vzgojno-izobraževalnem, trgovinskem ter drugih področjih življenja in dela, z izmenjavo idej ter stiki med ljudmi, lahko obe mesti mnogo profita.
- S podpisom proklamacije bomo ustvarili pogoje za pobratenje mest Murske Sobotne in Bethlehema, kar pa bo iz Prekmurja izseljena in v Pennsilvaniji živeča etnična skupnost prevzela pomenovanje SLOVENCI.
- Župan in delegacija mesta Murska Sobota iz države Slovenije pozdravljamo župana ter prebivalce mesta Bethlehem, posebno taksaj živeče naše rojake in njihove potomce in podpisano proklamacijo z namenom ureševanja navedenih ciljev.
- Zato jaz, Andrej Gerenčer, župan mesta Murska Sobota v državi Sloveniji in Kenneth R. Smith, župan mesta Bethlehem v državi Pennsilvaniji, ZDA, izjavljava, da bo 8. junij praznovan v Bethlehemu kot

SLOVENSKI DAN

- S tem namenom sva župana podpisala to proklamacijo med mestoma Murska Sobota in Bethlehem.

V Bethlehemu, 8. junija 1996

Župan mesta Murska Sobota:
Andrej GERENČER

Župan mesta Bethlehem:
Kenneth R. SMITH

Proclamation

WHEREAS, history tells us of centuries long migrations of the Slovenians to various parts of the world, including America; and

WHEREAS, in the early 20th century a group of Slovenians left the southwestern part of the then county VAS MEGYE, Hungary; this southwestern part of the said county is now called Prekmurje, Slovians with Murska Sobota being its center. The group settled in an area in America known as Bethlehem, Northampton County, Pennsylvania; and

WHEREAS, the Slovenian immigrants of Bethlehem have through the years maintained their original dialect and culture, becoming an ethnic group known by the name of "Vendi"; and

WHEREAS, it is deemed that through these people, the cities of Bethlehem, Pennsylvania and Murska Sobota, Slovenia, have much in common and would benefit from a mutual exchange of ideas, culture, education, commerce and people; and

WHEREAS, by the signing of the proclamation, conditions for the Sister Cities relationship between Bethlehem, PA and Murska Sobota, Slovenia, will be created, and the community organizing from Prekmurje will take on a true and proper Slovenian identity.

WHEREAS, the City of Bethlehem, Pennsylvania, does hereby send greetings to the citizens and government of the City of Murska Sobota, Slovenia, and by becoming partner cities will achieve the benefits mentioned aforesaid.

NOW, THEREFORE, I, KENNETH R. SMITH, Mayor of the City of Bethlehem, Pennsylvania, USA, and I, ANDREJ GERENČER, Mayor of Murska Sobota, Slovenia, do hereby proclaim that June 8th will hereafter be known and celebrated as

SLOVENIAN DAY

Signed this 8th day of June, 1996.

Kenneth R. Smith, Mayor

Andrej Gerenčer, Mayor

AKTIVNOSTI MESTNE OBČINE V GOSPODARSTVU

Mestna občina Murska Sobota v okviru Oddelka za gospodarske in negospodarske dejavnosti mestne uprave v skladu z Odlokom o organizaciji in delovnem področju mestne uprave Mestne občine Murska Sobota opravlja te naloge:

- razvojne naloge na področju gospodarskih dejavnosti,
- analizira razvojne možnosti občine ter pripravlja predloge razvojnih usmeritev in ukrepov za spodbujanje obrti, podjetništva, kmetijstva, trgovine, gostinstva in turizma ter drugih gospodarskih dejavnosti,
- spremlja gospodarska gibanja, opravlja analitična in statistična opravila.

Z sprejetjem Zakona o lokalni samoupravi in ustanovitvi novih občin je država določila njihove pristojnosti na posameznih področjih. Pri tem žal ugotavljamo, da je pristojnosti, na podlagi katerih bi lahko intenzivneje spodbujali razvoj gospodarstva, bolj malo. Nova zakonodaja je vse občine postavila v enak položaj ne glede na dejansko stopnjo razvitosti. Ne glede na gospodarska gibanja in problematiko po posameznih občinah le-te nimajo možnosti za uvedbo pomembnejših ukrepov (npr. davčne olajšave), s katerimi bi lahko močnejše pritegnile investitorje.

Glede na navedeno poskuša mestna uprava pospeševati razvoj gospodarstva v okviru možnosti. Eden od ukrepov pospeševanja razvoja malega gospodarstva je vsakoletni razpis posojil iz subvencionirano obrestno mero. Subvencija obrestne mere znaša 5 % točk. S tem ukrepom se spodbujajo naložbe v malo gospodarstvo in obenem omogoča subjektom malega gospodarstva pridobitev finančnih sredstev pod nekoliko ugodnejšimi pogoji. Vloge na razpis obravnava komisija za dodeljevanje sredstev na podlagi Pravilnika o dodeljevanju sredstev za subvencioniranje realne obrestne mere iz občinskega proračuna za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Mestni občini Murska Sobota. V pravilniku so določeni pogoji in postopek za pridobitev sredstev. Končni sklep o dodelitvi sredstev pa sprejme mestni svet. V letu 1996 je bila razpisana masa posojil v vrednosti 200 mio SIT, od tega je bilo podeljenih 147.072.569,00 SIT posojil s subvencionirano obrestno mero. Obenem je bil sprejet sklep, da se novi razpis uresniči do konca meseca marca 1997.

Naslednji ukrep pospeševanja gospodarstva je namenjanje novih površin v prostorskih aktih za gospodarske dejavnosti. S ciljem zagotavljanja prostorskih možnosti za razvoj gospodarstva smo ustanovili obrtno-trgovsko cono Agroservis in razširili obrtno cono sever.

Površina obrtne cone Agroservis je 17 hektarjev. Od tega so za 4 hektarje investitorji znani, ostalih 13 hektarjev pa je v lasti fizičnih in pravnih oseb. Izgradnja komunalne opremljenosti tega zemljišča teče in bo predvidoma gotova v prvih mesecih prihodnjega leta. Sprememba zazidalnega na-

črta za 13 ha površin, kjer investitor še ni znan, se bo prilagajala potrebam.

Z razširitvijo obrtne cone sever bo pridobljenih 10 hektarjev novih površin za razvoj malega gospodarstva. V tej coni so predvidene trgovske, obrtno-proizvodne, storitvene, gostinske in skladiščne dejavnosti. Pri prodaji teh zemljišč bo predvsem pomembno določiti pogoje nakupa, da se ne bi ponovila zgodba obstoječe obrtne cone pri BTC-ju. Tu so namreč določene parcele še vedno neizkoriščene, lastniki parcel pa jih bodisi ne želijo prodati ali pa jih prodajajo po zelo visokih cenah. Po drugi strani pa je bilo pomanjkanje prostorskih zmogljivosti. S povečanjem ponudbe zemljišč bo najbrž tudi to rešeno.

Dotatne možnosti se pojavljajo tudi z izgradnjo mestnega jedra. Na površini 6 ha bo ob načrtovani izgradnji zgradb javnega pomena dovolj možnosti tudi za gradnjo trgovsko-poslovnega centra. Tu bi morali najti svoj interes tako domači kot tudi investitorji.

Načrtovana gradnja avtoceste bo dodatno izboljšala geografski položaj naše občine. Ob vpadnicah na avtocesto bodo vsekakor tudi zanimive lokacije za postavitev novih gospodarskih obratov.

Gospodarski položaj v mestni občini je takšen, da je nujno razvijanje novih programov. Stečajni Mesne industrije, Pan-agre, Pom-grada visokogradnje, težave KZ Panonka... kažejo nevarne težnje velikega gospodarstva. Zavedati se moramo, da so kljub majhnemu številu velikih podjetij ta še vedno ključni nosilci razvoja občine. Glede na tržne razmere gospodarjenja so se jim prisiljena prilagajati, in zahtevajo maksimalno racionalizacijo poslovanja. To bo imelo za posledico nadaljnje zmanjševanje števila delovnih mest. Naša naloga je, da omogočimo čim hitrejši razvoj malega gospodarstva, ki lahko ob tujih naložbah še edino zagotavlja odpiranje novih delovnih mest. Posebno pozornost pa moramo nameniti izvoznim programom, ki bodo zagotavljali priliv svežega kapitala v občino, kar bo imelo pozitiven učinek tudi na druge panoge.

Štefan CIGAN

RAZVOJNI CENTER ZA POSPEŠEVANJE MALEGA GOSPODARSTVA MURSKA SOBOTA

Mestna občina Murska Sobota se je kot nosilec lokalne pobude za pospeševanje malega gospodarstva na območju mestne občine prijavila na razpis Pospeševalnega centra za malo gospodarstvo za spodbujanje lokalnih iniciativ. Glede na izpolnitev razpisnih pogojev je bila naša prijava ugodno rešena. V skladu z razpisom je mestna občina konec maja ustanovila javni zavod Razvojni center za pospeševanje malega gospodarstva Murska Sobota (kratko ime Razvojni center Murska Sobota).

V obdobju enega leta mora Razvojni center Murska Sobota izpolniti pogoje:

- pripraviti oceno potreb in možnosti za pospeševanje razvoja malega gospodarstva na svojem področju,
- povezati ključne lokalne razvojne partnerje v malem gospodarstvu v razvojno koalicijo, ki bo podprla in razvila organizacijo pospeševalnih dejavnosti,
- vzpostaviti ubrano organizacijsko obliko, ki bo v prihodnjih letih zagotavljala programe aktiviranja lokalnih potencialov in dogovorjen program pospeševalnih storitev s sodelovanjem partnerjev,
- oblikovati dogovor o trajnem financiranju te organizacijske strukture, njenih dejavnosti in projektov pospeševanja,
- usposobiti enega svetovalca za lokalni razvoj.

Za izpolnitev teh nalog bo Razvojni center Murska Sobota pridobil 2 milijona sredstev od države.

S prijavo na ta razpis in ustanovitvi razvojnega centra Murska Sobota se je mestna občina vključila v organizacijsko strukturo pospeševalne mreže malega gospodarstva Ministrstva za gospodarske dejavnosti. Ta projekt Ministrstva za gospodarske dejavnosti (začet je bil v času ministra dr. Tajnikarja) dopolnjuje sedanjo pospeševalno mrežo z regionalno in lokalno organizacijo, ki bo v pomoč podjetnikom ter državi in njenim ustanovam.

Temeljna naloga pospeševalne mreže bo:

1. Ponuditi uporabniku preprost in hiter dostop do kakovostnih storitev.
2. Celovito zajeti vso Slovenijo, povezati in uskladiti vse razvojne projekte v celovit podjetniški pristop z vključitvijo vseh partnerjev in njihovih zmogljivosti.
3. Povečati učinkovitost pospeševalnih ustanov in programov na področju malega gospodarstva in razviti njihov razvojni tip ustanov.
4. Izkoristiti sedanje dobre kadre pri pospeševanju podjetništva, učinkovito pritegniti lokalna sredstva
5. Uveljaviti decentralizirano oblikovanje in izvajanje programov, prilagojenih različnosti posameznih območij ter stvarnim potrebam malih podjetij in samostojnih podjetnikov, ter omogočiti vpliv podjetnikov na oblikovanje in izvajanje programov.
6. Približati organiziranost podjetniškega podpornega okolja modelu Evropske zveze in s tem povečati možnosti prenosa programov pospeševanja razvoja podjetništva.

Tudi to bodo naloge Razvojnega centra Murska Sobota. Aktivnosti ob začetku delovanja centra se bližajo koncu. Dne 5.12. je bil objavljen ponovni razpis za direktorja centra, ki bo po njegovem imenovanju začel delovati. Sedež razvojnega centra Murska Sobota je na Trgu zmage 4 (v prostorih prejšnje Stanovanjske skupnosti). Upravni odbor centra je na eni od sej na predlog v.d. direktorja sprejel organizacijsko strukturo centra. Ta predvideva v prvi etapi zaposlitev direktorja in poslovne sekretarja. Direktor bo obenem opravljal tudi vse naloge strokovnega delavca. Želeli smo maksimalno racionalizacijo delovanja centra, zato na začetku delovanja ne predvidevamo dodatnih zaposlitev.

Sredstva, ki bi se porabila za plačo strokovnega delavca, bomo raje namenili za projekte, za katere se bo po potrebi formirala projektna skupina iz obstoječih kadrov partnerjev v pospeševalni mreži. Dodatno se bo zaposlovalo le, če bodo to narekovala potrebe zaradi obsega poslovanja. To bo tudi pomenilo, da center uspešno deluje in izpolnjuje svoje poslanstvo. Ob usklajevanju pospeševalnih dejavnosti partnerjev v lokalni razvojni koaliciji (Obrtna zbornica, Gospodarska zbornica, Zavod za zaposlovanje, Živinorejsko-veterinarski zavod, svetovalne firme, banke) bo ena njegovih temeljnih nalog iniciiranje novih razvojnih projektov, s katerimi bomo kandidirali za pridobivanje državnih sredstev in ki bodo aktivirali lokalne zmogljivosti.

Na programskem svetu je bil sprejet sledeč program dela Razvojnega centra Murska Sobota:

1. Analiza stanja, potreb in razvojnih možnosti malega gospodarstva v mestni občini. Na podlagi ugotovitev se bodo izvajale nadaljnje aktivnosti spodbujanja posameznih panog. Te ugotovitve bodo tudi zelo koristne za aktivnosti drugih partnerjev v lokalni razvojni koaliciji. Tu mislim predvsem na zavod za zaposlovanje in programe preusposabljanja nezaposlenih, kot tudi vse svetovalce za podjetništvo.
2. Anketiranje vseh gospodarskih organizacij v regiji o možnostih sodelovanja z malim gospodarstvom in izdelava baze podatkov. Želja nam je ugotoviti možnosti izdelave določenih uvoznih artiklov doma, pa tudi možnosti racionalizacije večjih firm s prenosom dela proizvodnih programov ali dela poslovnega procesa na malo gospodarstvo.
3. Raziskava tujih tržišč. Na podlagi ugotovitev iz prve točke bi raziskali tuja tržišča za člane malega gospodarstva, ki izkazujejo konkurenčne sposobnosti za nastop na tujih tržiščih.
4. Programi v kmetijstvu. Želja nam je izdelati nove proizvodne programe, ki bodo zagotavljali boljšo izkoriščenost naravnih danosti. Kljub neugodni strukturi kmetijskih zemljišč in velikosti kmetij želimo ob danih možnostih izboljšati dohodkovnost kmetovanja v skladu s potrebami trga.
5. Obrtne cone. Dajanje vseh potrebnih storitev potencialnim investitorjem.
6. Promocija delovanja centra.
7. Organizacija izobraževanj za podjetnike.

V tem centru bodo podjetniki lahko pridobili tudi osnovne informacije o možnostih za pridobitev sredstev pri bankah in kot informacije o aktualnih občinskih in državnih razpisih.

Vse aktivnosti se bodo izvajale v sodelovanju vseh partnerjev v lokalni pospeševalni mreži. Sprememba ali razširitev programa aktivnosti centra pa bo odvisna od imenovanega direktorja, ki jih bo tudi vodil. Uspešnost centra bo v največji meri odvisna od tam zaposlenih in pripravljenosti podjetnikov, da aktivno uporabljajo storitve, ki jih bo center ponujal. Ob tej priložnosti bi pozval vse podjetnike, da tudi s svojimi predlogi prispevajo k čim boljšemu delovanju centra. Njegova uspešnost bo glede na razvojno naravnost težko merljiva, a eden od zelo pomembnih pokazateljev bo že njegova obiskanost.

Štefan CIGAN,
v.d. direktorja

OBVESTILO ZA LASTNIKE TRGOVIN IN GOSTINSKIH OBRATOV

Izteka se leto 1996 in s tem se tudi veljavnost vaših odločb o obratovalnem času trgovin in gostinskih obratov. V skladu z zakonodajo je potrebno prijavo obratovalnega časa za prihodnje leto oddati najpozneje do 15. decembra.

Prijava obratovalnega časa gostinskega obrata se mora oddati na gospodarskem oddelku upravne enote. Vsebovati mora:

- dnevni raspored obratovalnega časa,
- tedenski raspored obratovalnega časa,
- čas, v katerem bo gostinski obrat zaprt zaradi letnih dopustov zaposlenih in zaradi preureditvenih del.

Prijava obratovalnega časa trgovine se mora oddati na Oddelku za gospodarske in negospodarske dejavnosti pri Mestni občini Murska Sobota. Vsebovati mora:

- tedensko število ur obratovalnega časa,
- urnik obratovalnega časa,
- urnik obratovalnega časa prodajalne (morebitna dežurstva),
- čas, ko bodo prodajalne zaprte zaradi letnih dopustov zaposlenih ali zaradi preureditve prodajalne,
- število zaposlenih v prodajalni glede na naravo (vrsto) zaposlitve (redna zaposlitev, po pogodbi o delu, delo lastnika in družinskih članov).

Če ste zamudili predvideni datum za oddajo prijav obratovalnega časa, vam priporočamo, da to nemudoma storite in se tako izognete nevšečnostim s tržno inšpekcijo.

Štefan CIGAN

PREJEMNIKI CERTIFIKATOV ISO 9001 IN ISO 9002 V POMURJU

MURA EUROPEAN FASHION DESIGN
Proizvodnja oblačil, d.d.
TOVARNA ŽENSKIH PLAŠČEV
TOVARNA LAHKIH OBLAČIL
TOVARNA ŽENSKIH OBLAČIL
TOVARNA MOŠKIH OBLAČIL
RADENSKA - TRI SRCA, POLNILNICA
NAFTA PETROKEMIJA
NAFTA RAFINERIJA
SAUBERMACHER & KOMUNALA
RADENSKA & STEINLE, RADENCI
ROTO ČERNELAVCI
INOKS ČERNELAVCI
RADENSKA - ZDRAVILIŠČE d.o.o.
ARCONT d.d.

PODJETJA, KI BODO CERTIFICIRANA V LETU 1997

ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.
Območna enota Murska Sobota
POMURSKE MLEKARNE, p.o.
LIV-PE STROJI
KOMUNALA-komunalno podjetje d.o.o.
MAKOTER CVEN d.o.o.

CERTIFIKATI IN POMURSKA DRUŠTVA ZA KAKOVOST

Konferenca, ki jo je v četrtek, 5. decembra 1996, organiziralo Pomursko društvo za kakovost pod vodstvom Štefana Ošlaja, se je udeležilo 150 povabljenec. Potekala je v prijetnem razpoloženju ob udeležbi slovenskih strokovnjakov s področja kakovosti vse tja do večernih ur. S pomočjo strokovnih referatov so priznana imena predstavila dosedanje izkušnje na področju uvajanja certifikatov kakovosti, bolj znanih pod mednarodnim imenom CERTIFIKAT ISO.

V današnjem času, času tržnega gospodarstva in vse večjega prodiranja na evropske in svetovne trge, postaja kakovost in s tem tudi certifikat kakovosti sinonim spoštovanja in nazadnje tudi iztočnica do boljših poslovnih uspehov ter ob vsej večji konkurenci tudi pogoj za preživetje.

Za vsako podjetje, ki želi obstati v sodobnem razvitem svetu, je nujno potrebno, da ima v svoj sistem poslovanja vpleten mednarodno priznan sistem kakovosti. Mednarodna priznana kakovost pove, kako je treba poslovni sistem organizacijsko racionalizirati in vanj vnesti poslovno kulturo, da z njo preprečimo neracionalno porabo sredstev in virov.

Z normami serije ISO je bila že leta 1987 podana splošna oblika zagotavljanja kakovosti. Certifikat za sistem kakovosti je potrdilo, da podjetje (proizvodno ali storitveno) posluje oz. ima svoj poslovni proces urejen v skladu z zahtevami mednarodnega standarda ISO 900X.

Podjetje, ki si želi pridobiti certifikat za sistem kakovosti, se mora prijaviti ustanovi, ki ima dovoljenje za potrjevanje in izdajo certifikata. Pred samim certificiranjem mora uvesti sistem kakovosti, ki je v skladu z elementi kakovosti ISO 9001.

Standarda, ki zajema 20 poglavij, opredeljujejo predvsem odgovornosti v podjetju, sistem kakovosti, načrtovanje kakovosti, način spremljanja prodaje in nabave, obvladovanje razvoja, obvladovanje dokumentov in zapisov, obvladovanje lastnih procesov in storitev in izboljšanje le-teh, korektivne in preventivne ukrepe, izvajanje presoj kakovosti, usposabljanje ter skrb za kupce.

Če podjetje pridobi certifikat, ga mora vsako leto znova potrjevati v smislu razvoja svojega sistema kakovosti.

Sama pridobitev certifikata še ne pomeni uspešnega poslovanja, je le iztočnica k popolnemu obvladovanju kakovosti poslovanja, ki se kaže predvsem v zadovoljstvu kupcev. Ta pa zahteva nenehne izboljšave na vseh področjih poslovnega procesa na podlagi majhnih korakov in z vključevanjem vseh zaposlenih. To na dolgi rok omogoča urejeno notranje poslovanje podjetja, zmanjšanje stroškov, povečan dobiček, zadovoljstvo zaposlenih in večje zaupanje strank ter potencialnih novih kupcev.

KMETIJSTVO

Mestna občina Murska Sobota je za pospeševanje kmetijstva in pridelave hrane namenila v občinskem proračunu za letošnje leto 14 mio SIT. Pravilnik o dodeljevanju sredstev za subvencioniranje kmetijske pridelave in preskrbe hrane iz proračuna v Mestni občini Murska Sobota določa merila, pogoje in postopek za dodeljevanje sredstev za subvencioniranje pridelave in preskrbe hrane. Sredstva se dodeljujejo na podlagi sklepa mestnega sveta na predlog Odbora za kmetijstvo in prehrano.

Sredstva se dodeljujejo s ciljem:

- povečanja količine in kakovosti rastlinske pridelave
- ohranjanja staleža in izboljšanje kakovosti mlečne in mesnate pasme v govedoreji
- povečanje količine in kakovosti v prašičereji
- razvoja dopolnilnih dejavnosti
- pridelave neoporečne hrane
- boljše in kakovostnejše oskrbe mestne občine
- zasaditve, vzdrževanja in ohranjanja gozdnih površin in zaščitnih pasov
- strokovne izpopolnitve in izboljšanja organiziranosti kmetijstva
- izboljšanja socialne varnosti kmetov.

Sredstva se lahko dodeljujejo za tele namene:

- za nakup kakovostnega semenskega materiala,
- za nakup kakovostnih sadik,
- za regresiranje nakupa kakovostnega plemenskega materiala v govedoreji in prašičereji,
- za ohranjanje in razvoj čebelarstva, ribištva in lovstva,
- za nakup osnovne črede drobnice in malih živali za gojenje,
- za oskrbo mestne tržnice z neoporečno hrano,
- za regresiranje raznih analiz v živinoreji in poljedelstvu,
- za sofinanciranje urejanja kmetijskih zemljišč,
- za razvoj novih tehnologij,
- za sofinanciranje testiranja škropilnic in pršilnikov,
- za strokovna izpopolnjevanja,
- za ohranjanje in izboljšanje rodovitnosti tal,
- za druge namene po sklepu mestnega sveta Mestne občine Murska Sobota.

Eden od možnih ukrepov za pospeševanje kmetijstva bo tudi subvencioniranje realne obrestne mere posojil. Cilj te subvencije je spodbujanje kmetov za naložbe v posodabljanje kmetij in optimizacijo kmetijstva. Ta ukrep bo predvidoma sprejet v letu 1997.

Posojila s subvencionirano realno obrestno mero se bodo lahko uporabila namensko za:

- gradnjo, posodabljanje in razširitev kmetijskih gospodarskih objektov,
- nakup nove mehanizacije,
- gradnjo rastlinjakov,
- nakup osnovne črede, če ta predstavlja nov proizvodni program na kmetiji,
- individualne namakalne sisteme,
- nakup kmetijskih zemljišč.

Sredstva se bodo za isti namen istemu prosilcu lahko namenila le enkrat.

To je le kratek izvleček iz Pravilnika o dodeljevanju sredstev za subvencioniranje pridelave in preskrbe hrane iz proračuna v Mestni občini Murska Sobota. Želeli smo podati osnovno informacijo o možnih finančnih intervencijah na tem področju. Posamezne ukrepe obravnava odbor za kmetijstvo in prehrano, končno odločitev pa sprejme mestni svet. O sprejetju posameznih ukrepov bodo vsi občani Mestne občine Murska Sobota informirani prek občinskega glasila SOBOŠKE NOVINE. Ugotovili smo namreč, da kljub objavi vseh sklepov mestnega sveta o uvedbi finančnih intervencij v kmetijstvu v tedniku Vestnik veliko naših občanov ni bilo informiranih o občinskih regresih s področja kmetijstva.

Vinjeta: Franc MESARIC

Kljub širokemu spektru možnih ukrepov pa omejene proračunske možnosti žal le nekateri dopuščajo. Zato je še bolj pomembno, da se ta sredstva namenijo za ukrepe, ki bodo dali dolgoročno boljše rezultate. Zavedati se moramo, da tudi v kmetijstvu veljajo ekonomske zakonitosti in da noben finančni ukrep ne more dovolj ublažiti vpliva neugodne velikostne strukture kmetij in razdrobljenosti obdelovalnih površin na stroške poslovanja. Posebno pozornost bo potrebno nameniti tudi izdelavi in uvajanju alternativnih proizvodnih programov, ki bodo omogočali izboljšanje dohodkovnosti v danih razmerah. To bo ena od nalog strokovnjakov, ki že delajo na tem področju (ŽVZ), kot tudi novoustanovljenega Razvojnega centra za pospeševanje malega gospodarstva Murska Sobota, ki se bo ukvarjal tudi s problematiko v kmetijstvu.

Vse te aktivnosti bodo morale biti tržno usmerjene, kajti danes ni dovolj le pridelati, pač pa je to potrebno tudi prodati. V naspornem primeru bodo vloženi trud in sredstva zaman. To pomeni, da je kot zadnji člen v verigi potrebna še oblika organiziranosti kmetov za nastop na trgu ali pa kakšna samostojna gospodarska organizacija. Ravno na tem področju pa se v zadnjem času pojavljajo največje težave. Tu mislim predvsem na stečaj Mesne industrije in težave KZ Panonka. Predvsem uspešna rešitev teh težav bo pomenila velik korak k izboljšanju položaja kmetijstva v naši občini in regiji.

Štefan CIGAN

SUBVENCIJE ZA POSPEŠEVANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA V LETU 1996

V tem članku vam želimo podati kratko informacijo o vseh subvencijah v letu 1996. Vse zainteresirane obveščamo, da lahko podrobnejše informacije o pogojih in načinu uveljavljanja regresov dobijo na mestni upravi na oddelku za gospodarske in negospodarske dejavnosti ali po telefonu št. 27 819.

POLJEDELSTVO

Zelenjadarstvo

Za pospeševanje zelenjadarstva in oskrbo mestne občine z doma pridelano zelenjavo so namenjena sredstva v višini 2.000.000 SIT. Višina regresa po posameznih vrstah sadik:

	min.količina (kom)	maks.količ. (kom)	regres/kos
paprika	16.000	48.000	3 SIT
paradižnik	4.000	38.000	3 SIT
cvetača	23.000	70.000	2 SIT
solata, endivija	30.000	1000.000	1 SIT
radič	20.000	60.000	1 SIT

Za tiste, ki so sadike pridelali doma, se je regresirala nabavna cena semena v višini 20 %.

Testiranje škropilnic

Za sofinanciranje testiranja škropilnic je bil uveden regres v višini 2.000 SIT na škropilnico. Skupna višina predvidenih sredstev za ta namen je znašala 1.000.000 SIT. Testiranje je opravljala Srednja kmetijska šola po posameznih krajevnih skupnostih v organizaciji Kmetijske svetovalne službe.

Strniščni posevki

Da bi izboljšali rodovitnost tal in kolobarja, povečali vsebnost humusa, ozelenili površine in preprečevali izpiranje nitratov v podtalnico, smo regresirali nakup semena za strniščne posevke. Predvidena skupna vrednost regresa je znašala 2.000.000 SIT. Vrednost regresa po posameznih vrstah strniščnih posevkov:

vrsta strniščnega posevka	vrednost regresa/kg SIT
ajda	60
facelija	120
oljna redkev	65
ohrovt-ogrščica	53
ljudjka	57
inkarnatka	99
landsberška zmes	63

Jesenska setev

Za jesensko setev smo v poljedelstvu uvedli regres za nakup priznanih sort pšenice, rži in ječmena.

Višina regresa:

	predvidena površina	količina	višina regresa
fizične osebe	500 ha	180.000 kg	12 SIT/kg
pravne osebe	350 ha	115.000 kg	3 SIT/kg

Regresiranje apnjenja tal

Višina regresa za apnenec in satoracijski mulj:

	predvidena površina	količina apnenec	višina regresa satoracijski mulj
fizične osebe	ca 150 ha	3 t ali 6 t	3 SIT/kg 0.70 SIT/kg
pravne osebe	ca 100 ha	3 t ali 6 t	3 SIT/kg 0.70 SIT/kg

Regresiranje kemične analize vzorcev zemlje in krme

Vsi vzorci se sofinancirajo v višini 50 % vrednosti opravljene analize. Upravičenci do regresa so fizične osebe s stalnim bivališčem in zemljiščem na območju Mestne občine Murska Sobota. Upravičenci uveljavljajo regres pri ŽVZ. Zadnji rok za oddajo vlog je 31. 12. 1996.

Sofinanciranje delovanja društev

Za sofinanciranje delovanja društev s se-dežem na območju Mestne občine Murska Sobota se v letu 1996 okvirno nameni 1.200.000 SIT.

Sofinanciranje odvoza in uničenja ostankov fitofarmaceutskih sredstev in embalaže od fitofarmaceutskih sredstev

Odvoz in uničenje ostankov fitofarmaceutskih sredstev in embalaže se sofinancira do skupne vrednosti 150.000 SIT.

Regres lahko uveljavljajo trgovske organizacije za svoje enote, ki so na območju Mestne občine Murska Sobota in so pooblaščenice za prodajo fitofarmaceutskih sredstev. Regres se uveljavlja na podlagi izstavljenih faktur firme Saubermacher-Komunala. Regres je v veljavi do izkoriščenosti sredstev.

ŽIVINOREJA

Govedoreja

Regresiranje nakupa plemenskih telic in krav molznic:

	vrednost regresa	št. živali	vrednost/SIT
obnova iz lastne črede	30.000	40.000	1.200.000
nakup	40.000	20.000	800.000

Regres pripada za plemenske krave - prve-snice in breje telice, ki:

- so vključene v kontrolo A praveje mleka ali mesa in so potomke krav iz kontrole A
- so po telitvi najmanj 100 dni v kontroli mlečnosti
- so znanega porekla: potomke krav iz kontrole A in imajo znanega očeta
- jih je območna selekcijska služba v skladu z merili za oceno po selekcijskem programu za kombinirane in mesne pasme ocenila kot primerne za rejo.

Rok za vložitev zahtevka na oddelku za gospodarske in negospodarske dejavnosti je do izkoriščenja sredstev oziroma najpozneje do 15. 12. 96. Med upravičencem do regresa za obnovo iz lastne črede in Mestno občino Murska Sobota se sklone pogodba, v kateri je določeno, da upravičenec predmeta regresa ne sme odtujiti vsaj 3 leta. Če ga zamenja pa ni ponovno upravičen do regresa.

Zahtevek mora vsebovati:

- seznam živali, ločeno za obnovo iz lastne črede ali za nakup, potrjen s strani območne selekcijske službe,
- zaporedno številko ocenjevalnega zapisnika območne selekcijske službe,
- kopijo računa z natančnim naslovom kupca in prodajalca.

Pokrivanje stroškov zdravljenja mastitisa

Stroški zdravljenja kroničnega mastitisa na območju Mestne občine Murska Sobota v letu 1996 se sofinancirajo v celotni vrednosti.

Stroški zdravljenja kroničnega mastitisa zajemajo stroške: vzorčenja, zdravljenja in laboratorijskih preiskav. Povrnitev stroškov zdravljenja uveljavlja Veterinarski zavod Murska Sobota na oddelku za gospodarske in negospodarske dejavnosti pri Mestni občini Murska Sobota na podlagi računa in mesečnega poročila o opravljenem delu.

Praščereja

Za spodbujanje nakupa kakovostnih plemenskih živali za izboljšanje proizvodnosti mesnatih pasem prašičev so se namenila sredstva v višini 1.020.000 SIT. Regresira se nabavna cena v višini:

	vrednost regresa (kos)/SIT	št. živali	vrednost reg. SIT
plemnski merjasci	10.000	20	200.000
breje plemen. mladice	8.000	40	320.000
čistopasemske mladice in ustrež. križanke	5.000	100	500.000

Upravičenci so fizične osebe s stalnim bivališčem in dejavnostjo na območju Mestne občine Murska Sobota,

Pogoji za pridobitev sredstev:

- vse plemenske živali morajo biti vzrejene v potrjenih selekcijskih, razmnoževalnih farmah ali rejskih središčih,
- dokument o izpolnjevanju pogojev iz prvega odstavka izda Živinorejsko-veterinarski zavod.

Vloge za uveljavljanje regresa se morajo vložiti najpozneje do 15. 12. 96 na Oddelku za gospodarske in negospodarske dejavnosti pri Mestni občini Murska Sobota in morajo vsebovati:

- potrdilo o stalnem bivališču upravičenca, dokazilo o nakupu z naslovom prodajalca in kupca,
- potrdilo o ustreznosti kupljenega plemenskega materiala v skladu s pogoji za pridobitev sredstev.

Drobnica

S ciljem pospeševanja razvoja dopolnilnih dejavnosti in pospeševanja reje drobnice na za to primernih območjih se je uvedel regres za nakup kakovostnega plemenskega materiala ovac in koz. Regres se je uvedel v višini:

	vrednost regresa (kos)/SIT	št. živali	vrednost SIT
samci	10.000	14	140.000
samice	5.000	168	840.000
skupna vrednost regresa			980.000

Upravičenci do regresa so fizične osebe s stalnim prebivališčem v Mestni občini Murska Sobota.

Pogoji za pridobitev sredstev:

- vlagatelji so upravičeni do regresa za kupljene živali, ki pa morajo biti oštevilčene in morajo izhajati iz kontroliranih tropov;
- plemenske samice smejo biti stare največ tri leta, iz programa genske banke pa smejo biti tudi starejše;
- plemenjaki morajo biti znanega porekla:
 - plemenjaki vzrejeni na testni postaji v Logatcu, pregledani in potrjeni s strani republiške komisije za licenciranje;
 - plemenjaki, vzrejeni pri drugih rejcih, s potrdilom komisije na upravni enoti, v skladu s 13. členom zakona o ukrepih v živinoreji.

Minimalni nakup za začetnike mora biti:

- 1 samec in osem samic.

Za nakup posameznih živali mora upravičenec dokazati, da že ima osnovno čredo iz prejšnjega odstavka.

Upravičenec ne sme zmanjšati staleža živali najmanj pet let.

Zahtevek za regres mora vsebovati:

- podatke o stalnem bivališču,
- dokazilo o lastništvu zemljišča ali pa notarsko overjeno najemno pogodbo (za najmanj pet let) o zemljišču, kjer goji drobnico, če gojenje ne poteka na območju Mestne občine Murska Sobota,
- potrdila o ustreznosti živali v skladu s pogoji za pridobitev sredstev.

Rok za vložitev vlog na oddelku za gospodarske in negospodarske dejavnosti pri Mestni občini Murska Sobota je bil do izkoriščenosti razpisanih sredstev ali najpozneje do 15. 10. 96.

Za izdelavo projekta uporabe geotermalne energije v kmetijstvu se okvirno nameni 1.000.000 SIT. Cilj tega ukrepa je strokovno preveriti možnosti in pogoje uporabe tega naravnega vira. Na podlagi rezultatov študije bodo sledile temu primerne aktivnosti na tem področju.

Štefan CIGAN

NOVA POSLOVNO-OBRTNA CONA

Aktivnosti povezane s komunalnim opremljanjem zemljišča na območju med Tišinsko ulico-Starim Doblom-Kroško ulico in razbremenilnim kanalom, segajo v leto 1991, ko je takratna Občina Murska Sobota naročila izdelavo zazidalnega načrta za navedeno območje. Zazidalni načrt je bil sprejet v letu 1993 in je obsegal območje približno 17 hektarjev nepozidanih površin. Funkcionalno je bilo celotno območje razdeljeno na območje, predvideno za posamezno stanovanjsko gradnjo (severni del kompleksa) in območje proizvodnje, obrtne, trgovske in poslovne dejavnosti (jugozahodni del kompleksa).

Na podlagi takrat sprejetega zazidalnega načrta je bila izdelana tehnična dokumentacija za komunalno opremljanje zemljišč, potem pa so aktivnosti na tem področju zamrle.

Mestni svet Mestne občine Murska Sobota je maja 1995 sprejel Odlok o ustanovitvi Sklada stavbnih zemljišč Mestne občine Murska Sobota, ki je bil v decembru 1995 vpisan v sodni register in začel poslovati kot pravna oseba. Na Upravnem odboru sklada sta bila sprejeta program dela in finančni načrt za leto 1996, potrjen na Mestnem svetu, ki vključuje tudi pridobivanje zemljišč in komunalno opremljanje navedenega območja.

Prva faza urejanja zajema približno 4 hektarje zemljišča z vso potrebno infrastrukturo (vodovod, kanalizacija, elektrika, cesta in ppt) za že znane investitorje na tem območju - Avtosalon Posedi, Petrol, Tipo Meško in Emono Merkur. Za potrebe prve etape komunalne opreme zemljišč je sklad odkupil 65 arov zemljišča, vzporedno pa potekajo aktivnosti pri izdelavi spremembe zazidalnega načrta na osnovi spremenjenih potreb investitorjev. Spremembe bodo pripravljene tako, da bodo omogočale sprotno prilagajanje potrebam in željam investitorjev.

Sklad je dela pri komunalni opremi na podlagi javnega razpisa oddal najugodnejšemu ponudniku podjetju Nigra iz Murske Sobote, izvedbo in organiziranje strokovnih opravil priprave in izvedbe nove cone pa ZU - družbi za načrtovanje in inženiring iz Murske Sobote. V oktobru 1996 je bilo pridobljeno gradbeno dovoljenje, rešena so bila premoženjsko-pravna razmerja, tako da je izvajalec del pričel dela v začetku novembra 1996. Pogodbeni rok za dokončanje del je 3 mesece, pričakovati pa je, da bo cona naložena zažive-la spomladi leta 1997.

Prva etapa komunalnega opremljanja je zasnovana tako, da daje možnost nadaljnje širitve območja urejanja, zato je sklad že opravil razgovore z lastniki preostalih parcel o možnostih odkupa kot prvega pogoja za nadaljnje komunalno opremljanje celotnega območja cone.

Sklad je k sodelovanju pritegnil tudi Regionalni pospeševalni center za malo gospodarstvo in bo skupaj z njim pripravil strategijo vključevanja vseh, ki bi želeli vlagati v novo nastajajoči cono, ki je namenjena predvsem poslovnim, trgovskim in obrtnim dejavnostim.

Drago RUŽIČ

OBNOVA ČISTILNE NAPRAVE V MURSKI SOBOTI

Na kratko vas želimo seznaniti s trenutno največjo naložbo na območju mestne občine Murska Sobota in podajamo nekaj osnovnih podatkov o prvih dveh etapah obnove čistilne naprave.

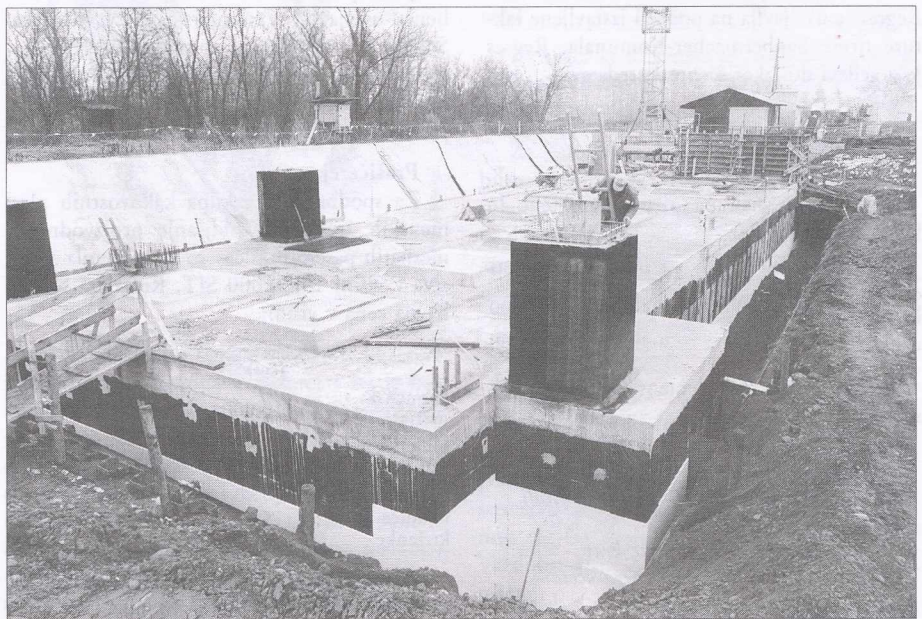
Obstoječa čistilna naprava v M. Soboti, ki leži na vzhodnem delu mesta ob Ledavi, je bila zgrajena leta 1971. Dimenzioniranje zmogljivosti (30.000 ekvivalentnih enot) danes ne zagotavljajo ekoloških, okoljevarstvenih, ekonomskih in tehničnih rešitev za odvodnjo odpadnih meteoritnih in fekalnih voda. Spremenile so se tudi okoliščine (nova, dopolnjena, mestna mreža komunalnih vodov, priključevanje kanalskega omrežja iz primestnih naselij, povečana obremenitev, zaradi demografskega razvoja ipd.), ki posledično vplivajo na kakovost čiščenja odpadnih voda. Zaradi tehnološkega razvoja in novih znanstvenih spoznanj na tem področju je nastala potreba po vpeljavi nove tehnologije in opreme.

Izdelan je bil program, ki je definiral oz. utemeljeval upravičenost naložbe, vrednost in strukturo, finančno konstrukcijo, terminski načrt gradnje in potrebno projektno dokumentacijo ter upravna dovoljenja.

Iz analize podatkov o obstoječih in pričakovanih obremenitvah pri največjih onesnaževalcih je bilo sklenjeno, da se dimenzionira obnova ČN na 42.000 ekvivalentnih enot.

Ocena vrednosti naložbe se giblje okrog številke 2,0 MIO DEM. Jasno je, da je to prevelik zalogaj za občinski proračun. Zaradi tega in pa predvsem želje po rekonstrukciji ČN na takšen način, da sedanja ČN nemoteno obratuje tudi v času dograjevanj, je celoten projekt razdeljen na etape, ki bodo izvajane več let.

V skladu z idejno zasnovo se v prvi etapi obnove ČN ob obstoječih objektih in napravah zgradi ZADRŽEVALNI BAZEN. Ugotovljeno je bilo, da je ČN preobremenjena predvsem hidravlično, zato je nujno zgraditi ob-

Gradnja čistilne naprave v Murski Soboti

Obstoječa čistilna naprava je sestavljena iz naslednjih komponent:

- dvizna postaja za odpadno vodo,
- oksidacijski bazen (obtočni bazen)
- s krožnim prezračevalnikom,
- bazen za dodatno čiščenje

Zakon o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/96 in 1/96) v 26. členu govori, da je lokalna skupnost dolžna skrbeti za ustrezno odvodnjo komunalnih odpadnih in padavinskih voda prek obveznih lokalnih javnih služb.

Zaradi tega so se pred leti začele aktivnosti za izvedbo in obnove čistilne naprave. Tako je bilo leta 1995 izdelano tehnično poročilo o variantah čistilne naprave (ČN) za odpadno vodo mesta M. Sobota, ki jo je zasnovalo podjetje VGP Mura iz M. Sobote skupaj s podjetjema iz tujine (BÜRO DR. LENGYEL z Dunaja in BÜRO DIPL. ING. MACHOWETZ iz Linza). Izdelani so bili idejni projekti (VGP Mura - odgovorni projektant je g. Oto TUŠAR, ing. gr.), ki so bili poslani v revizijo (podjetje HIDROINŽENIRING iz Lubljane).

jekt, ki prepreči sorazmerno velik dotok onesnaženih odpadnih voda, glede na njeno zmogljivost v ČN. Zadrževalni bazen služi temu, da se dotekajoče kritične količine ne odvajajo direktno Ledavo, ampak se v pretočnem bazenu s stransko vezavo vmesno akumulirajo in tako uravnavajo dotok na ČN. Namen zadrževalnega bazena (zmogljivosti 1680 m³) pa je tudi, da z zapornimi loputami, ki so nameščene v obstoječem ločilnem bazenu, varuje kanalizacijski sistem pred visokimi vodami Ledave.

Z gradbenotehničnega vidika je prav 1. etapa - gradnja zadrževalnega bazena najzahtevnejši poseg, poleg tega pa tudi najdražji (okrog 10 MIO DEM). Gradbenotehnično je zahteven zaradi velike globine (12 m), kar je premoščeno z zabijanjem jeklenih zagatnih sten in izvedbo vodnjakov, ki s stalnim črpanjem znižajo podtalnico na območju, kjer se gradi objekt, ter dejstva, da je večji del bazena pod koto do katere sega podtalnica. Zaradi tega so prisotne vzgonske sile, ki želijo bazen dvigniti, kar pa se je preprečilo s sidranjem

OSNOVNO ŠOLSTVO IN NOVA ZAKONODAJA

celotnega bazena do kompaktnih slojev. Bazen je bil zasnovan na tako nizki koti zaradi želje po zagotovitvi polnitve zadrževalnega bazena z odpadno vodo iz kanalskega omrežja z naravnim padcem brez dodatnih prečrpavanj.

Ker predstavlja finančni zalogaj izgradnje 1 etape okrog 10 % celotnega proračuna Mestne občine smo kandidirali na javnih razpisih za pridobitev sredstev iz republiškega proračuna iz naslova sofinanciranja s strani države za komunalno infrastrukturo lokalnih skupnosti. Tako smo iz republiških sredstev uspeli pridobiti nekaj več kot 40 mio SIT nepovratnih sredstev za 1 etapo rekonstrukcije in obnove ČN (zadrževalni bazen).

Druga etapa predvideva izgradnjo LOČILNEGA OBJEKTA (prečrpavališča), ki služi kot povezovalni člen med zadrževalnim bazenom in čistilno napravo. V njem se prečrpava voda iz zadrževalnega bazena v ČN. V tej etapi se predvideva tudi vgradnja potrebne STROJNE OPREME v sam zadrževalni in ločilni bazen (dvigalni polži oz. polžne črpalke). Tudi za to etapo smo uspeli pridobiti sredstva iz republiškega proračuna v višini 16 mio SIT.

Obe etapi sta pred dokončanjem. Opravljajo se še meritve, testi (vodoprepustnost betonskih sten), kontrola sider (napolnitev bazena in postopna ustavitve črpanja iz vodnjakov, kar povzroči dvig podtalnice in pojav vzgonskih sil)... Celoten zadrževalni bazen bo pod zemljo, nad njo bodo štrleli le jaški, skozi katere se lahko zamenjuje strojna oprema.

Na tem mestu naj omenim tudi to, da je v izvedbi tudi prečrpavališče, ki je locirano ob ČN vendar na levi strani reke Ledava. Namen tega prečrpavališča je, da prečrpa odpadne vode iz t.i. industrijskega kolektorja za obrtno cono M. Sobota - sever v zadrževalni bazen. Tudi za to naložbo smo pridobili nepovratna sredstva iz republiškega proračuna (3,8 mio SIT).

Obnova ČN je zasnovana na podlagi zahodnih meril. Prvima dvema fazama bodo sledile naslednje faze (naprave za čiščenje odpadnih voda: bazeni za predčiščenje, za poživiljanje - oksidacijo in za dodatno čiščenje, upravni in spremljajoči objekti, končna dipozicija blata in preverba kakovosti). Ena od končnih etap predvideva izvedbo lagune, v katero bi se stekala očiščena voda in bi bila tako pokazatelj očiščenosti odpadne vode, kar bi bilo vidno v uspevanju rastlinskih in živalskih vrst v tem specifičnem mikrobiotopu oz. habitatu. Ena od etap predvideva tudi možnost pridobivanja energije (plina), ki nastaja pri anaerobnih procesih razgradnje odpadnih voda. Celoten sistem se želi povsem avtomatizirati (računalniško vodenje, laboratorij za sprotno kontrolo kakovosti čiščenja).

Vendar o tem mogoče več v prihodnje.

Anton ŠTIHEC,
dipl. inž. gradb.

Pri soboški prvi osemletki raste prepotrebna telovadnica za vadbo učencev in drugih, ki bodo telovadili in tekmovali ter se rekreirali v njej

Osnovne šole v mestni občini obiskuje 2350 učencev v 115 oddelkih. Občinske svetnike čakajo naloge pri urejanju šolskih okolišev v okviru sprejemanja odlokov o ustanovitvi posameznih šol. Občina kot ustanoviteljica osnovnih šol ima zakonske obveznosti pri zagotavljanju ustreznih prostorskih razmer za vse učence in za varnost učencev na šolskih poteh. Zgodnejši vstop otrok v devetletno osnovno šolo s šestim letom starosti bo na vseh osnovnih šolah uresničen v šolskem letu 2001/2002. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja je prinesel precej sprememb v sistemu financiranja osnovnega izobraževanja.

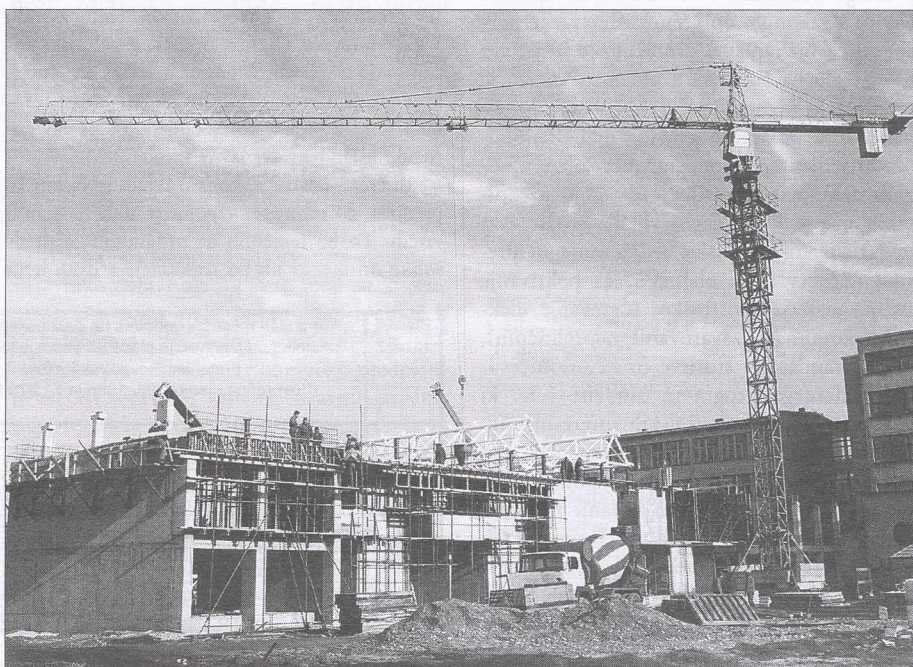
V mestni občini obiskuje osnovno šolo v šolskem letu 1996/97 2350 učencev:

- osnovno šolo I 748 učencev;
- osnovno šolo II 405 učencev, njeno podružnico od 1. do 4. razreda v Krogu 53 učencev;
- osnovno šolo III 781 učencev, k organizaciji te šole je vključen še bolnišnični oddelek s poukom za učence, ki so na bolnišničnem zdravljenju;
- osnovno šolo IV 87 učencev s posebnimi potrebami z organiziranim prilagojenim učnim programom;
- osnovno šolo Bakovci 222 učencev, njeno podružnico od 1. do 4. razreda v Dokležovju 54 učencev.

Šolski okoliš ustanovljenih šol v mestni občini obsega celotno mesto Murska Sobota, druga naselja z območja mestne občine, naselji Martjanci in Noršinci v občini Moravske Toplice ter naselje Dokležovje s podružnično šolo v novonastali občini Beltinci. Čeprav je šolski okoliš z novo mrežo občin ostal nespremenjen, je z ustanovitvijo novih občin nastal položaj, da sega na območje šolski okoliš drugih občin. Na podlagi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (sprejel ga je Državni zbor Repu-

blike Slovenije 15. 3. 1996) je ustanoviteljica osnovnih šol lokalna skupnost, ki mora najkasneje v letu dni po sprejetju citiranega zakona sprejeti akt o ustanovitvi posameznih javnih šol, v katerem se poleg zadev, določenih z zakonom, v skladu z merili za organizacijo javne mreže, določi šolski okoliš, torej območje, na katerem imajo starši pravico vpisati otroka v posamezno osnovno šolo v svoji občini. Pri uresničevanju te svoje ustanoviteljske obveznosti je občina kot ustanoviteljica omejena na območje lokalne skupnosti. Ker pa je izbira javne osnovne šole ob vpisu učencev ustavna pravica državljanov, bo v navedenih primerih, ko šolski okoliš sega na območje večih občin, ob sprejemanju aktov o ustanovitvi, potreben dogovor prizadetih občin. Občine se torej lahko dogovorijo, da skupno določijo izvajalce osnovnega izobraževanja za zagotavljanje izobraževanja otrok naselij Martjanci, Noršinci ter Dokležovje, in to na istih osnovnih šolah kot doslej. V tem primeru ni potrebno, da bi občine postale soustanoviteljice šol, potrebno pa je, da se s posebno pogodbo uredijo medsebojne pravice in obveznosti pri zagotavljanju razmer za izvedbo osnovnošolskega programa.

Ena primarnih nalog občine, ki izhaja iz ustanoviteljskih dolžnosti, je zagotovitev enakovrednih prostorskih razmer vsem učencem za izvajanje osnovnošolskega izobraževanja s prehodom na 9-letno šolanje. V skladu z Zakonom o osnovni šoli se bo začel izvajati program devetletnega osnovnošolskega izobraževanja v šolskem letu 2001/2002, starši pa lahko vpišejo otroke, ki bodo v koledarskih letih 1998, 1999 in 2000 dopolnili 6 let v 1. razred osnovne šole prostovoljno. Za uresničitev programskih ciljev 9-letne osnovne šole je potrebno vsem učencem omogočiti enozmzenski pouk in zadostne zmogljivosti

pokritih športnih objektov, saj se predvideva več ur športne vzgoje. Tako je že v gradnji športna dvorana pri OŠ I M. Sobota, ki bo namenjena tudi širšim potrebam naših občanov. V programu športnih objektov sta načrtovani še dograditvi telovadnic pri OŠ II M. Sobota in OŠ Bakovci. Ker se vpis učencev v 1. razred na osnovnih šolah zmanjšuje in na podlagi zbranih podatkov iz demografske analize se bo prehodu na enoizmenski pouk na vseh šolah zadostilo s predvideno nadzidavo OŠ III. S tem bodo na tej šoli odpravljene težave z ravno streho (ta nenehno zamaka, od vlage razmočene elektroinstalacije ogrožajo varnost otrok), šola pa bo poleg manjkajočih učilnic pridobila manjkajoče šolske prostore. Za odpravo arhitektonskih ovir, predvsem za motorično ovirane otroke, bo zgrajeno tudi dvigalo.

Pri spremembah šolske zakonodaje, se je zaostri tudi odgovornost lokalnih oblasti pri zagotavljanju razmer za varne šolske poti. Tako so po novi zakonodaji upravičeni do brezplačnih prevozov tudi učenci, ki so od šole oddaljeni manj kot štiri kilometre, če pristojni občinski organ za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ugotovi, da je na poti v šolo ogrožena varnost učencev. Pri tem gre za primere, ko morajo učenci prihajati v šolo ob državnih cestah, kjer ni zagotovljenih varnih površin za pešce, v primerih, ko mora učenec prečkati enega ali več nevarnih cestnih odsekov. Na soboške osnovne šole se vozijo učenci iz 13 naselij. V skladu z zahtevami o varnosti pri prevozu pa morajo lokalni dejavniki poskrbeti za ustreza postajališča ali varne površine, s katerih lahko učenci vstopajo in izstopajo v vozilo.

S sprejetjem Zakona o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja so nastale spremembe sistema financiranja osnovnega izobraževanja, ki se uveljavlja od 1. julija. Tako je večina finančnih obveznosti z lokalne prešla na državno raven. Za naloge, za katere je pristojna občina, se finančna sredstva na podlagi meril in kriterijev, ki jih sicer predlaga Ministrstvo za šolstvo in šport v okviru z zakonom določene višine javne porabe, prek mehanizma proračunske izravnave nakazujejo na žiro račun občine. Pri tem je seveda zelo pomembno, da se občina pri financiranju posameznih nalog drži predpisanih kriterijev in s tem osnovnim šolam omogoča nemoteno opravljanje z zakoni predpisanih nalog. Poleg zagotavljanja sredstev za investicije, investicijsko vzdrževanje in prevoze učencev skrbi občina še za pokrivanje stalnih materialnih stroškov (ogrevanje, elektrika, komunala, zavarovanje nepremičnin), za nadstandardne storitve in za uresničevanje dodatnega programa osnovne šole, ki poteka v okviru zunajšolskih interesnih dejavnosti. Prav te dejavnosti so na šolah zelo razvejene, idej in dobro zastavljenih programov je na šolah veliko, žal pa zanje nenehno primanjkuje finančnih sredstev. Rezultate teh dejavnosti na posameznih šolah bomo obširneje predstavili v prihodnjih številkah Soboških novin.

Jože STVARNIK

VRTCI IN NOVA ZAKONODAJA

Dejavnost predšolske vzgoje urejata Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanje kot temeljni zakon in Zakon o vrtcih, objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 12/96. Nova zakonodaja prinaša številne vsebinske rešitve, ki se bodo v prakso uvajale postopno. Posebna pozornost velja vsem tistim določbam obeh zakonov, ki urejajo prehodni režim. Do priprave novih izvedbenih predpisov pa še vedno veljajo vsi dosedanja podzakonski akti, če niso v nasprotju z določbami nove zakonodaje.

Občina, kot ustanoviteljica javnega vrtca mora najkasneje v letu dni po sprejetju nove zakonodaje (do 15. 3. 1997) sprejeti akt o ustanovitvi zavoda. Dosedanji Vzgojnovarstveni zavod je bil ustanovljen za naselja v sedanji Mestni občini Murska Sobota, Občini Beltinci in Občini Mo-

po uveljavitvi zakona sprejel Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje. Ti programi bodo predstavljali strokovni okvir za avtonomno načrtovanje vzgojnega dela v oddelkih vrtca.

Nova zakonodaja v celoti spreminja sistem plačil staršev za storitve v vrtcih. Bistvene novosti so :

1. *Osnova za določitev plačila staršev je cena programa, v katerega je otrok vključen.*

V ceno sodijo stroški vzgoje, varstva in prehrane otroka v vrtcu, vanjo pa ne sodijo stroški investicij in investicijskega vzdrževanja (te vrtcu zagotavlja ustanovitelj).

2. *Plačilo staršev določi lokalna skupnost.*

Višino plačila se določi po lestvici (3. člen Pravilnika o plačilih staršev za programe v vrt-

Vrteški malčki pri hranjenju pod skrbnim nadzorom vzgojiteljice

ravske Toplice (skupaj 72 oddelkov s 1260 otroci). Ker nova zakonodaja dovoljuje javni zavod le s 30 oddelki, bo potrebna reorganizacija omenjenega zavoda. Tako sta se 2 oddelka v Martjancih že priključila k novoustanovljenemu zavodu VVZ Moravske Toplice, oddelki v beltinski občini bodo ustanovili samostojen zavod, za otroke, ki obiskujejo vrtce v Mestni občini Murska Sobota (teh je 963 v 56-ih oddelkih), pa bo potrebno ustanoviti dva javna zavoda.

Bistvena novost Zakona o vrtcih je vsebinska prenova dosedanega vzgojnega dela v javnih vrtcih. To bo temeljilo na programih za predšolske otroke, ki jih bo najkasneje v dveh letih

Ur. list RS št. 44/96), ki starše razvršča v plačilne razrede glede na družinski dohodek, premoženje idr. Starši, ki prejemajo denarni dodatek po predpisih o socialnem varstvu, so plačila vrtca oproščeni. Če je v vrtce vključenih več kot en otrok iz družine, starši za starejše otroke plačujejo za en razred nižjo ceno.

Ker je izbira javnega vrtca, ki ga bo obiskoval otrok, pravica državljanov, lahko starši izbirajo tudi med zavodi, ki imajo sedež v drugi občini, v tem primeru pa mora občina stalnega bivališča zagotoviti sredstva za razliko med programom in plačilom staršev.

Zdenka FARKAŠ

Plačilni razred	Če znaša mesečni dohodek na družinskega člana v odstotku od povprečne plače na zaposlenega v RS v preteklem koledarskem letu (Povprečna plača v letu 1995 je 71.279,00 SIT)	znajša plačilo naslednji odstotek od cene programa	Ekonomska cena od 1 do 3 let 32.287,00 SIT	Ekonomska cena od 3 do 7 let 25.796,00 SIT	
1.	do 20 %	14.256,00	15 %	4.843,00	3.869,00
2.	nad 20 % do 30 %	21.384,00	20 %	6.457,00	5.169,00
3.	nad 30 % do 40 %	28.512,00	30 %	9.686,00	7.739,00
4.	nad 40 % do 55 %	39.203,00	40 %	12.915,00	10.318,00
5.	nad 55 % do 75 %	53.459,00	50 %	16.143,00	12.898,00
6.	nad 75 % do 95 %	67.715,00	60 %	19.372,00	15.478,00
7.	nad 95 % do 120 %	85.535,00	70 %	22.601,00	18.057,00
8.	nad 120 % do 150 %	106.918,00	80 %	25.830,00	20.637,00
9.	nad 150 %	106.920,00	85 %	27.444,00	21.927,00

Lestvica z izračuni plačil staršev glede na ekonomsko ceno, ki velja od 1. 9. 1996

POMOČ NA DOMU OSTARELIM IN POMOČI POTREBNIM OBČANOM

IZVAJANJE JAVNIH DEL

Mestna občina Murska Sobota že vrsto let financira izvajanje javnih del pri pomoči na domu ostarelim in pomoči potrebnim občanom. Ugotavljalo se je namreč, da so potrebe po organizaciji laične nege in pomoči na domu, s katero se ostarelim ljudem omogoča, da kljub bolezni in starostni onemoglosti ostanejo v domačem okolju, kjer se tudi najboljše počutijo. Prej se je namreč oskrba ostarelih in pomoči potrebnih občanov reševala tako, da se jih je nameščalo v varstvo v ustanovah, čeprav bi ob primerni pomoči in oskrbi lahko ostali doma.

Komu je namenjena storitev pomoč na domu?

- ostarelim občanom, ki živijo sami in so brez svojcev in oseb, ki bi jih potrebno oskrbovali,
- ostarelim občanom, ki imajo svojce, vendar pa jih le-ti zaradi oddaljenosti ne morejo potrebno oskrbovati,
- ostarelim občanom, ki živijo s svojci, ki pa so zaposleni in tako potrebujejo pomoč pri oskrbi v dopoldanskem času.

Osnovne storitve, ki se izvajajo v okviru pomoči na domu, so:

- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene,
- priprava hrane in napitkov,
- pomoč pri hranjenju,
- skrb za higieno osebne in posteljne perila,
- skrb za ogrevanje stanovanja in higieno bivalnih prostorov,
- preskrba zdravil in tehničnih pripomočkov ter
- informiranje strokovnih služb o potrebah starostnika.

Od leta 1991 izvaja organizirano pomoč na domu in laično nego Center za socialno delo Murska Sobota, ki usklajuje in nadzoruje delo pogodbeno zaposlenih delavk - laičnih negovalk.

Delavke laične negovalke so iskalke zaposlitve, ko so prijavljene na Zavodu za zaposlovanje. Če se odločijo, da bodo opravljale delo laičnih negovalk na terenu, po ustreznem usposabljanju podpišejo pogodbo o izvajanju javnih del pri pomoči na domu ostarelim in pomoči potrebnim občanom. Njihov delavnik obsega 40 ur tedensko in imajo pravico do letnega dopusta in sicer od 10 do 18 dni.

Za opravljanje storitev pomoči na domu je potrebno tudi doplačilo in sicer so tri urne postavke:

- za pomoč pri oskrbi občana, ki se lahko giblje 240,00 SIT
- za pomoč pri oskrbi bolnika, ki se teže giblje 260,00 SIT
- za pomoč pri oskrbi bolnika, ki se ne more gibati 280,00 SIT

Ker pa je plačilna sposobnost uporabnikov različna - odvisna od njihovih dohodkov, se vrednost ure določi na podlagi višine dohodka uporabnika storitev pomoči na domu. Če je dohodek na uporabnika storitve 35.000,00 SIT ne plača nič, če je dohodek od

35.000,00 SIT do 50.000,00 SIT plača 30% urne postavke, če je dohodek od 50.000,00 SIT do 70.000,00 SIT plača 50% urne postavke, če je dohodek od 70.000,00 SIT do 90.000,00 SIT plača 75% urne postavke, če pa je dohodek nad 90.000,00 SIT, pa plača 100% urne postavke.

Pri določitvi višine prispevka se poleg socialno-ekonomskega stanja uporabnika storitve pomoči na domu upošteva tudi materialno stanje otrok, ki so na podlagi 124. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih dolžni pomagati staršem pri življenju, pa tudi materialno stanje pogodbenih zavezanecv.

V letu 1996 je pri Centru za socialno delo Murska Sobota za Mestno občino Murska Sobota opravljalo storitve pomoči na domu in laične nege devet laičnih negovalk, pomagale pa so šestindvajsetim ostarelim in pomoči potrebnim občanom.

Pozivamo vse, ki bi bili potrebni tovrstne pomoči, da svoje potrebe sporočijo na Center za socialno delo Murska Sobota, Slovenska 48, telefonska številka 31 758.

Rofina BERNJAK

KAKO PO ZDRAVSTVENE TEHNIČNE PRIPOMOČKE

S 1. oktobrom 1996 je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije za predpisovanje tehničnih pripomočkov uvedel nov obrazec naročilnico za tehnične pripomočke. Naročilnica se izpolni:

Samo pri osebnem zdravniku, če ta predpiše zavarovani osebi pripomoček, za katerega predpisovanje je pristojen in za nabavo ni potrebno mnenje zdravniške komisije ali soglasje zavoda,

Pri osebnem zdravniku in pri pooblaščenem zdravniku-specialistu, kadar osebni zdravnik oceni, da je zavarovana oseba upravičena do pripomočka, za katerega predpisovanje je pristojen zdravnik-specialist. V tem primeru osebni zdravnik ne izpolni napotnice, pač pa zavarovano osebo k specialistu napoti z naročilnico, v kateri predlaga predpis ustreznega pripomočka,

Pri zdravniku specialistu, če se zavarovana oseba na podlagi napotnice osebnega zdravnika zdravi pri njem in med zdravljenjem ugotovi, da oseba potrebuje pripomoček za katerega predpisovanje je pooblaščen,

In katere tehnične pripomočke predpisuje osebni zdravnik? Osebni zdravnik predpisuje tehnične pripomočke in materiale za zdravstveno nego na domu (vata, gaza oz. seti, krep povoji, kompres, obliž z gazo, staničevina, vatiranci, lepilni trak za pritrditev povoja, razkužila za dezinfekcijo ran), bergle, navleke za krn, nepodložene ustnjene rokavice, sobni voziček, toaletni stol, trapez za obračanje, tri- ali štirinožne palice, sobno dvigalo, dvigalo za kopalnico, pripomočke

za stomo, negovalno posteljo z dodatki, blazine za preprečevanje preležanin in še nekatere druge.

Praviloma postanejo predpisani pripomočki last zavarovane osebe, nekatere pripomočke pa lahko zavarovana oseba dobi le v začasno uporabo in ko jih ne potrebuje več, jih mora vrniti. Za slednje je zato ob njihovem prevzemu dolžan podpisati reverz. Pripomočke posoja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (njihove območne enote) ali pa od Zavoda pooblaščen prava oseba. V Pomurju posojajo tehnične pripomočke v stavbi Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Območna enota Murska Sobota, Slovenska 48.

Po pravilih je za nekatere pripomočke potrebna poprejšnja potrditev naročilnice s strani zavoda, pri nekaterih zahtevnejših pripomočkih pa ocena zdravniške komisije 1. stopnje. Za potrditev je pristojna Območna enota Zavoda, pri kateri je oseba zavarovana, za oceno utemeljenosti predloga pa zdravniška komisija 1. stopnje z tega, kjer si je zavarovana oseba izbrala osebnega zdravnika.

V tabeli prikazujemo izposojeno tehničnih pripomočkov, za katere je potrebna potrditev zavoda oziroma ocena zdravniške komisije.

Pripomoček	Izposoja	Potrditev zavoda	Ocena ZK
blazine za preprečevanje preležanin	✓	✓	
električni stimulator, ki se vgrajuje v telo			✓
diagnostični aparat za določanje glukoze v krvi			✓
predloge (plenice) ali hlačne plenice pri bolezni inkontinence			✓
slušni aparat			✓
aparat za boljše sporazumevanje			✓
voziček (na električni ali motorni pogon)	✓		✓
sobni ali terenski voziček	✓	✓	
dvigalo za kopalnico	✓		
ortoze			✓
negovalna postelja	✓	✓	
varovalna posteljna ograja, posteljna mizica, nastavljivi hrbtni naslon			✓
sedež za kopalno kad			✓
posebni nastavki za toaletno školjko			✓
trapez za obračanje	✓		
bergle	✓		
aparat za nadomestno sporazumevanje	✓		✓
koncentrator kisika ali drug vir kisika	✓		✓
aparat za vzdrževanje stalnega pritiska v dihalnih poteh	✓		✓
specialni sistem leč			✓
Brailov pisalni stroj			✓
posebni prenosni sedež s podvozjem			✓
vozički in prilagojeni otroški tricikli	✓		

Rofina BERNJAK

KULTURNI KOLEDAR

RAZSTAVE

V območne enote zavarovalne skupnosti TRI-GLAV so razstavljene FOTOGRAFIJE Franca Hochsteterja.

V soboški galeriji je do vključno 31. januarja na ogled PREGLEDNA RAZSTAVA SLIK, RISB IN GRAFIK akad. slikarja JOŽETA DENKA. Predstavlja se z deli, ki so nastala v letih 1981-1996.

JOŽE DENKO, AVTOPORTRRET, 1981

LUTKE

V okviru lutkovnega abonmaja bo v torek, 14. januarja, ob 17. uri v grajski dvorani gostovalo lutkovno gledališče iz Maribora s predstavo Bine Štampe-Žmavc URE KRALJA MINA.

GLEDALIŠČE

DISNEY RAZPARAČ je naslov predstave, s katero v torek, 28. januarja, ob 19.00 v grajski dvorani gostuje SNG Drama iz Ljubljane. Režiser gledališke predstave je naše gore list – BOJAN JABLANOVEC, nosilca naslovnih vlog pa JERNEJ ŠUGMAN IN PETRA GOVC, ki je bila za Haley Stray nagrajena na Borštnikovem srečanju '96.

KINO

Na sporedu soboškega kina bo v januarju deset napovedi in ogleda vrednih filmov:

DAN NEODVISNOSTI - spektakel s katastrofo iz vesolja (3., 4. in 5. jan. ob 17.00 in 19.00)

TRČENI PROFESOR - komedija uspešnica (8., 9. in 12. jan. ob 17.00 in 19.00, 10. in 11. jan. pa ob 17.00)

NOTERDAMSKI ZVONAR - Disneyeva risanka (10. jan. ob 17.00 in 19.00, 11. jan. ob 15.30 in 17.00 in 12. jan. ob 15.30)

FARGO - triler Z ZLATO PALMO V CANNESU '96 (15. jan. ob 17.00 in 19.00, 16. jan. ob 19.00)

ZMAJEVO SRCE - filmska pustolovščina s spojenim glasom SEANNA CONNERJA (16., 17., 18. in 19. jan. ob 17.00)

SLEEPERS - ameriški triler z ROBERTOM DE NIROM IN DUSTINOM HOFMANOM (22. in 23. jan. ob 17.00 in 24., 25., 26. jan. ob 17.00 in 19.00)

ŠTIRI SOBE - v režiji QUENTINA TARANTINA z MADONNO, ANTONIOM BANDERASOM IN BRUCEM WILLISOM v glavnih vlogah (22., 23. jan. ob 19.00)

JACK - družinska komedija v režiji FRANCISA FORDA COPPOLE (29. jan. ob 17.00 in 19.00, 30. jan. ob 17.00)

LOM VALOV - v okviru FILM ART FESTA (30., 31. jan. ob 19.00). Film (hipnotična in erotična melodrama) je prejel GLAVNO NAGRADO ŽIRIJE V CANNESU '96, postal EVROPSKI FILM LETA, s FENIXOM ZA GLAVNO ŽENSKO VLOGO EMILY WETSON.

SOBOŠKA KNJIŽNICA 1946-1996

Soboška knjižnica je v minulih dneh praznovala tri pomembne jubileje – 50-letnico delovanja, 40-letnico dela današnjega študijskega oddelka, ki je naslednik Študijske knjižnice Murska Sobotna, in 35-letnico sodelovanja z madžarskimi knjižnicami, predvsem z županijsko knjižnico Dániel Berzsenyi iz Sombotela. Proslavljala jih je lepo, ustvarjalno, tako, kot se za bogato, ugledno, delovno kulturno ustanovo tudi spodobi, namreč z izdajo knjižnice, v kateri smo skušali vsaj v skopih besedah predstaviti zgodovino knjižnice in njenih predhodnic v naši pokrajini, nje povojno delo in razvoj do danes in naše načrte z njo v prihodnjih nekaj letih, z izdajo obsežnega zbornika Sodelovanje ob meji, v katerem avtorji prikazujejo sodelovanje med našo knjižnico in prej omenjeno madžarsko, govori o dobrem sodelovanju med ustanovami iz Prekmurja in Železne županije nasploh, o porabskih Slovencih in prekmurskih Madžarih in drugem, z razstavo Dragocenosti Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobotna, in drugimi prireditvami.

Praznovanje treh jubilejev je bilo potemtakem bogato, raznovrstno, delovno, ni pa moglo biti tako, kot smo si ga želeli ob 40-letnici, torej pred desetimi leti. Takrat sem namreč v lokalnem časniku med drugim zapisal tudi te besede: »O težavah knjižnice se ne bomo posebej zamujali, prvič, ker se to ob jubileju nekako ne spodobi, in drugič, ker njeno največjo težavo – prostor – že tako in tako vsi poznamo. Zanj naj povem le to, da bi bilo za vse, ki bodo čez deset let v knjižnici še delali, pa ne samo zanje, temveč najbrže za vse kulturno osveščene ljudi murskosoboške občine nekaj najlepšega, če bi se leta 1996 njena 50-letnica praznovala v novi knjižnični stavbi. To bi bila – lahko smo prepričani – ena najvrednejših in najbolj posrečenih obletnic, kar smo jih proslavljali (ali pa jih še bomo) v Murski Soboti.« (Vestnik 38/1986/48, 5).

Ob letošnjem praznovanju nismo bili več tako spodobni, tako tihi, kot smo bili leta 1986, saj so težave v teh desetih letih postale še večje, skorajda nepremagljive – težave s prostorom, kadri in denarjem za nakup gradiva, zato smo jih skoraj na vsaki naši prireditvi omenjali, nanje opozarjali. Predvsem prostorska stiska in vseh treh oddelkih knjižnice je že kar neznosna. Zadnji čas bi torej že bil, da bi v pomurski (prekmurski) metropoli z novogradnjo rešili najhujši prostorski problem na področju kulture. Med največjimi slovenskimi knjižnicami, med katere sodi tudi murskosoboška (po temeljni zalogi knjižničnega gradiva zavzema med 60 slovenskimi knjižnicami visoko 10. mesto), je namreč s prostorom na najslabšem prav naša (po veljavnih slovenskih normativih in standardih za knjižnično dejavnost premore le 44% od potrebnega – minimalnega prostora).

Razveseljivo je to, da nam je država preko ministrov za kulturo Sergija Pelhana (prejšnjega) in dr. Janeza Dularja (sedanjega) dala obljube, neke vrste zagotovila, da bo novo knjižnično zgradbo v Murski Soboti v svojem deležu sofinancirala (50% soudeležba), če ne prej, zagotovo leta 1998, tako da se zdaj morajo zganiti samo še lokalne oblasti in mesto samo, pristopiti k pripravi dokumentacije, izdelavi zazidalnega načrta za mestno jedro in vsega drugega potrebnega, da bo čez dobro leto res moč začeti z gradnjo.

Kaj naj še povemo ob letošnjih treh jubilejih Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobotna? Morda le to, da je dela, ki ga daje in do delavcev zahteva, veliko, iz leta v leto več, in da to delo knjižničarji več ali manj tudi uspevajo opravljati. Bili pa bi še precej uspešnejši, če ne bi bilo prej omenjenih prostorskih težav in dislociranosti oddelkov, če bi bili močnejši še vsaj za nekaj strokovnih delavcev in če bi ustanova dobivala več sredstev za nakup gradiva. Kljub prostorskim, gmotnim in kadrovskim težavam iz leta v leto vidno naraščajo fond knjižnega in neknjižnega gradiva, članstvo, obisk knjižnice in njenih prireditev ter izposoja. Najbolj se je povečala izposoja, in sicer samo v zadnji tridesetih letih za več kot petkrat (v letu 1965 smo izposodili npr. le 44.252 enot, v letu 1995 pa 233.648, razlika torej znaša kar 189.396 enot več).

Izposoja se je izredno povečala v zadnjih petih letih, saj znaša razlika med letoma 1990 in 1995 kar 110.969 enot. Če ne upoštevamo nobenega drugega povečanja obsega dela, kot samo to, je več kot očitno, da so delavci knjižnice preobremenjeni. Knjižnica je potemtakem od 2. polovice 40. let, ko je začela redno delovati, pa do današnjega dne dosegla – kljub nenehnim težavam s pomanjkanjem denarja, kadrov in prostorov – velik razvoj, kar se ne kaže le v izredno velikem porastu števila enot v temeljni zalogi gradiva (kajti po vojni je začela tako rekoč iz nič, z zalogo nekaj sto knjig), v naglem naraščanju števila obiskov v njej in izposoje, v pestrih oblikah in vsebinah njenega dela, temveč v tehnološkem napredku, v pridobitvi bibliobusa za potujočo knjižnico, v bogatitvi njenega fonda z nekaterimi zapuščinami ali zbirkami, ki jih ji je uspelo nakupiti ali dobiti zastoj, in z odprtjem videoteke.

Tehnološki napredek so ji omogočili najrazličnejši stroji in naprave, ki jih je ustanova nakupila v zadnjih nekaj letih, predvsem pa vpeljava računalniške tehnologije. V začetku leta 1991 je namreč knjižnica dobila prvi računalnik in se vključila v sistem COBISS. Od tega časa naprej je računalnik tudi začela uporabljati za strokovno obdelavo gradiva, za iskanje gradiva v slovenskem vzajemnem katalogu in za elektronsko pošto, v letošnjem letu pa tudi prehaja na računalniško izposajo. V slovenskem vzajemnem katalogu je aktivna udeleženka, kar pomeni, da iz kataloga ne le jemlje, temveč vanj tudi sama daje, vanj vnaša predvsem strokovno obdelano gradivo, ki je pisano v madžarskem jeziku. Preko ARNES-a je vključena v nekatere tuje baze podatkov, tako da danes njeni uporabniki že lahko iščejo literaturo in informacije tudi v tujih bazah.

Ob 50-letnici njenega delovanja se na tem mestu moram zahvaliti vsem, ki so v teh petih desetletjih kakorkoli prispevali k njenemu razvoju in uveljavitvi, vsem nekdanjim in sedanjim delavcem, vsem, ki knjižnici podarjajo svoje knjige, rokopise in drugo bogato gradivo, nekateri cele zapuščine, vsem sponzorjem, brez katerih bi bilo v knjižnici težko izpeljati marsikako akcijo, vsem uporabnikom, ki znajo potrpeti, če gradiva ali informacije ni mogoče takoj dobiti, vsem posameznikom, ki knjižnici priskočijo na pomoč, ne da bi za to čakali plačilo, in vsem kolegom iz nekaterih madžarskih ter slovenskih knjižnic, s katerimi soboška izredno dobro sodeluje.

Jože VUGRINEC

ZAPIS O MIKKU

Čeprav bi lahko uvedli ta prvi zapis z neizmernim zanosom in navdušenjem, ki sta spremljala in v ključnih trenutkih tudi sooblikovala novo podobo družbenega prostora, v katerem je zrasel MIKK, moramo kljub vsemu najprej prevetriti nekaj dejstev in okoliščin, ki so temeljito predrugačile odnos do samega pojma t.i. mladinske kulture kot tudi posledično do kulturniških procesov v obč. Tako nikakor ne moremo mimo dejstva, da je bil kljub skoraj desetletni zamrznitvi in izločitvi vseh dejavnosti na področju mladinske kulture vseeno dosežen določen konsenz, ki je končno privedel nosilce moči k nujni odločitvi za pričetek sistematičnega in inštitucionalnega reševanja težav na omenjenem področju. Posledice omenjene odločitve pa se kažejo vsaj v dvojnem pomenu; ta je bilo že dolgo vsem jasno, da obstoječe stanje na področju mladinske kulture preprosto katastrofalno, če se sedaj izognemo naštevanju vseh anomalij in patologij, mora biti prav tako vsem jasno, da formalna ustanovitev MIKK-a ne more rešiti in ne bo na mah rešila vseh kroničnih boleznih, ki se kažejo predvsem v odsotnosti vsakršne oblike ali vsaj zavesti o potrebnosti kulturniškega udestvovanja s strani javnosti. In drugič je MIKK kljub vsemu potencialni pobudnik za ponovni vsestranski kulturniški zagon. In ne nazadnje je odločitev za subvencioniranje oz. financiranje funkcionalnih stroškov MIKK-a s strani občine nadvse razveseljujoča gesta, ki je v času tržne evfortije nadvse redka in toliko bolj dobrodošla ter priča o ozaveščenosti razlike med golo profitno učinkovitostjo in socialno uspešnostjo, ki vključuje tako pozitivno osebno rast kot vključitev in zadovoljstvo izvajalcev. Zdaj je na potezi MIKK. Strategija javnega delovanja je bila markirana v okviru kakovostno zastopanih vrst programskega sveta, ki jamči za dosledno izvajanje programskih smernic, pri čemer je prvi in edini cilj naskok in revitalizacija kulturnega utripa. MIKK ni in ne, bo prostor malodušja in povprečnosti, temveč predvsem širokosrčnosti in velikopoteznosti. Prvi korak je storjen. Vsako ponovno spraševanje ali boljše sprenevanje o potrebnosti in smotnosti storjenega koraka odseva zgolj licemerstvo in slepoto.

Tadej DŽUBAN

ŠPORT V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Šport je dejavnost, ki je našla svoje mesto med občani naše mestne občine. Ocenjujemo, da se z njo redno in občasno ukvarja čez 4500 občanov, in to v okviru društev in klubov, posamično, ali pa v družinskem krogu. Kar 85 društev, klubov in zvez deluje v mestni občini, ukvarjajo pa se 25 različnimi športnimi panogami. Tudi v prihodnje pričakujemo nastajanje novih društev in klubov z novo ponudbo, načrtujemo pa tudi porast števila redno in občasno aktivnih prebivalcev. Glede na navedeno razširjenost športne dejavnosti se trudimo, da v mestni občini zagotovimo nemoteno izvajanje športnih programov. Zato se za športno dejavnost tudi namenijo sredstva, ki so višja od meril ministrstva za šolstvo in šport. Po ugotovitvah dajemo 2.481 SIT na prebivalca, kar je tudi največ med mestnimi občinami v Sloveniji, celotna proračunska sredstva znašajo 52 milijonov in so bila po popravljanih izračunih povišana na 58 milijonov. Tak izračun je nastal po merilih za vrednotenje programov športa, ki se financirajo iz občinskih proračunov za leto 1996. Mestna občina pa je za športno dejavnost v letošnjem letu namenila 87 milijonov SIT, in to sredstva za delo društev in klubov, najemnih športnih objektov, sredstva za kategorizirane športnike, skupne stroške v športu, vzdrževanje in naložbe. Osrednja naložba je bila izgradnja atletskega šolskega stadiona, vredna 78 milijonov SIT. Tako smo za športno dejavnost v letošnjem letu namenili rekordno vsoto 140 milijonov SIT. V tem znesku je zajet prenos sredstev za atletski stadion iz leta 1995 v znesku 20 milijonov, ter prispevek Ministrstva za šolstvo in šport 6,7 milijonov SIT. Če upoštevamo celotno naložbo ugotovimo, da je bilo za športno dejavnost namenjenih 62 milijonov SIT.

Osnovne usmeritve v športu v mestni občini so:

- *dvigniti športno osveščenost mladine, zagotoviti njihovo sodelovanje v športnih programih ter preprečiti škodljive vplive, kot so alkohol, mamila...*

- *skrbeli bomo za šport mladih, uvajali športne šole ter v klubskih okoljih pripravljali programe za nadarjene otroke in mladino,*
- *z različnimi akcijami bomo motivirali občane vseh kategorij za vključevanje v športne aktivnosti,*
- *izboljšali bomo programe v športni rekreaciji z novimi in številnejšimi ponudbami,*
- *stalno bomo skrbeli za izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov v športu,*
- *pripravili bomo sistem informiranja v športu.*

Pravkar poteka gradnja športne dvorane pri Osnovni šoli I v Murški Soboti. Načrtovani sta dvorani pri Osnovni šoli v Bakovcih in Osnovni šoli II v Murški Soboti. Z zgraditvijo predvidenih pokritih športnih prostorov bomo dobili nove možnosti za kakovostno športno vzgojo in za vadbo društev in klubov.

Stanje pri športnih objektih je takole:

- *68.319 m² odprtih športnih površin ali 3,2 m² na prebivalca v okviru 27 centrov,*
- *5.553 m² pokritih športnih površin ali 0,26 m² na prebivalca v 10 dvoranah.*

Športniki in športni delavci ne skrivajo želje, da bi v prihodnjih letih zgradili kegljišče, prostore za borilne športne in dvorane za namizni tenis, objekti pa so načrtovani pri domu Partizan.

Zavzeto delo amaterskih športnih delavcev v klubih in društvih, številni klubi in vedno nove pobude in oblike dela so dober porok za razvoj športne dejavnosti v mestni občini.

Ludvik ZELKO

NOVA PRIDOBITEV
– ATLETSKI ŠOLSKE STADION

V letošnjem programu investicij je osrednje mesto zavzemal atletski šolski stadion pri osnovni šoli I v Murški Soboti. Prejšnji atletski stadion je bil lociran ob Severjevi ulici, zgrajen pa je bil leta 1964 pod vodstvom prof. Evgena Titana. Na tem mestu se sedaj gradi nova športna dvorana za potrebe šolske športne vzgoje ter klubov in društev. Atletski šolski stadion je zgrajen ob parku. Steza je sicer dolga 300 m, stadion je štiristezen, razen za 100m kjer je šest stez. Celotna površina za potrebe atletike je prevlečena z ustrežno plastično prevleko in skupni površini 3000 m². Novi atletski šolski stadion je vsekakor pridobitev, ki bo koristila za izboljšanje pogojev dela v športni vzgoji, kot za atletski klub in pa ljubitelje atletike. Ti bodo sedaj imeli enakovrednejše pogoje dela z drugimi atletskimi centri, saj so naši tekmovalci take steze spoznavali le na tekmovanjih zunaj občine. Vrednost celotne investicije je znašala 78 milj. SIT, sredstva pa so bila zagotovljena v programu mestne občine, delež v višini 6,7 mil. SIT pa je prispevalo Ministrstvo za šolstvo in šport.

Ludvik ZELKO

NAJBOLJŠI ŠPORTNIKI V MESTNI OBČINI - 1996

Ob koncu letošnjega leta smo pripravili izbor najboljših športnic in športnikov v posameznih športnih panogah za našo mestno občino za športnike, ki živijo na našem območju. Športna zveza Murska Sobota je razvrstila športnike na svoj način. Pri tem so nam pomagali strokovni delavci iz klubov, društev in zvez.

atletika

Anita Krančič AK Pomurje
Cveto Cvetko AK Pomurje

hokej na travi

Marko Horvat HK Murska Sobota

namizni tenis

Mitja Horvat NTK MT Sobota

nogomet

Daniel Brezič NK Mura

kajak-kanu

Tjaša Kranjec BD Mura
Borut Horvat BDMura

športni robolov

Boštjan Ovsenjak RD Murska Sobota

odbojka

Andreja Drevenšek ŽOK Sobota
Samo Bačvič OK Pomgrad

rokomet

Simon Buzeti RK Pomurka Bakovci

balinanje

Dejan Pavalec BK Murska Sobota

karate

Miranda Huber KK Mura Ken M.Sobota
Matej Skandali KK Murska Sobota

judo

Tadeja Rojko JK Murska Sobota
Goran Hašaj JK Murska Sobota

rokoborba

Mitko Nasevski RK Murska Sobota

squash

Dušan Kovač SK Murska Sobota
Maša Flegar SK Murska Sobota

košarka

Alenka Ōri KK Pomurje Skiny
Boris Raduha KK Creativ M. Sobota

letalski šport

- motorno letenje

Peter Podlunšek Aeroklub M. Sobota

- modelarstvo

Bojan Gjerek Aeroklub M. Sobota

- zmajarstvo

Uroš Kolarič Aeroklub M. Sobota

konjenišvo

Maja Vohar KK Grad Rakičan

rolanje

Jasna Šantavec RK Murska Sobota
Davor Šijanec RK Murska Sobota

streljanje - ZP

Valter Pajič SD MI M. Sobota

streljanje - trap

Franc Vidonja SD ŠK Murska Sobota

kegljanje

Robert Drvarič KK Radenska M. Sobota

šah

Miha Gomboc ŠD Radenska Pomgrad

invalidski šport

Boštjan Vogrinčič MDS Murska Sobota

tenis

Tjaša Korošec TK M. Sobota
Peter Škraban TK M. Sobota

ritm. gimnastika

Ana Praprotnik ŠRG M. Sobota

Ludvik ZELKO

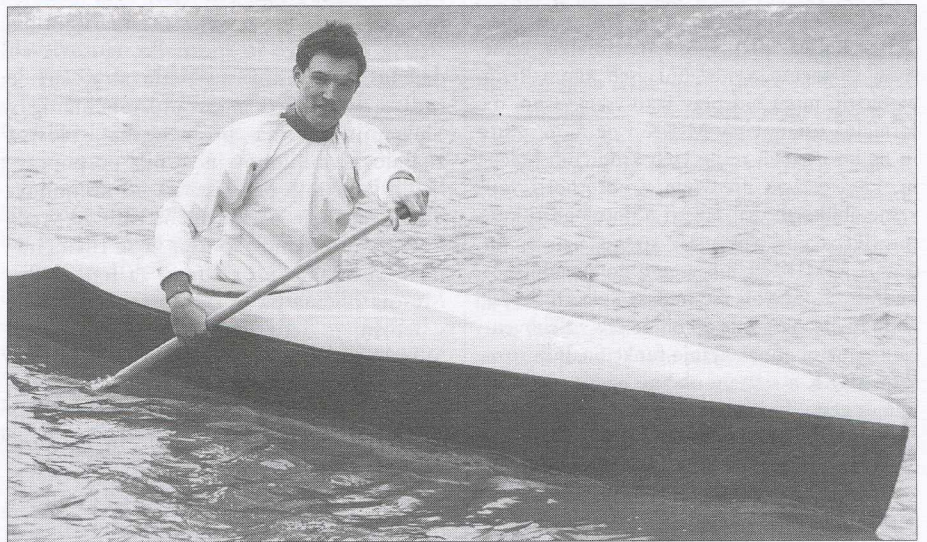
USPEŠNA SEZONA BORUTA HORVATA

Borut Horvat iz Kroga, član prizadevnega društva BD Mura, je v letošnjem letu uspešno sklenil športno pot v mladinski konkurenci, izkazal pa se je tudi že v članski. Borut se ponaša z izjemnimi rezultati: je dvakratni mladinski svetovni prvak v spustu med kanuisti, v moštveneni vožnji na svetovnem članskem prvenstvu pa je dobil srebrno kolajno ter dosegel 9. mesto med posamezniki, dvakrat zapored je športnik Pomurja, prejel pa je tudi Bloudkovo plaketo 96. S tem nadaljuje družinsko tradicijo v tem športu, saj je bil tudi brat Iztok izvrsten kanuist, ki se tudi ponaša s številnimi naslovi.

Z dvakratno osvojitvijo naslova mladinskega prvaka je napravil edinstven podvig in izpolnil pričakovanja svojih pristašev, predvsem pa prizadevnega trenerja Štefana Var-

ge. Reka Mura mu je postala drugi dom in z njo se srečuje vsak dan; treningi so naporni, izkušnje na divjih vodah pa nadomesti na napornih pripravah po državi in v tujini. Nastopi v mladinski konkurenci so bili lažji kot bodo v članski, pridobil pa si je številne izkušnje in značilno psihično trdnost na najzahtevnejših tekmovanjih, tako da še pričakujemo uspešne sezone.

Vsi ti dosežki ga uvrščajo na sam vrh uspešnosti športnikov soboške mestne občine in je tako nauspešnejši v posamični konkurenci v minulih letih. To dokazujejo tudi Bloudkova plaketa za nastop v moštveni vožnji na svetovnem prvenstvu z osvojenim drugim mestom, najboljša slovenska uvrstitev med kanuisti v posamični konkurenci in naslov športnika Pomurja.

Borut Horvat - vrhunski kanuist

ŠAHISTI - DRŽAVNI PRVAKI

Soboški šahisti, ki nastopajo pod imenom Radenska Pomgrad, so na letošnjem državnem ekipnem prvenstvu dosegli največji klubski uspeh. V članski konkurenci so z 12 točkami zasedli odlično prvo mesto. To je njihov prvi državni ekipni naslov. V prihodnjem letu bodo torej nastopili v evropskem pokalu državnih prvakov. Za soboške šahiste so nastopali: Krunoslav Hulak, Miran Zupe, Štefan Cigan, Boris Kovač, Tomi Gruškovnjak, Igor Kos, Alojz Kos in Matija Gabor.

Slabše so se odrezali v ženski in mladins-

ski konkurenci, kjer so zasedli predzadnje mesto in so tako izpadli iz prve državne lige. Upoštevalo se dosežki vseh kategorij: članske, ženske in mladinske. Šahisti ugotavljajo, da je tak način tekmovanja neustrezen in si prizadevajo, da bi že v prihodnje spremenili način tekmovanja za naslov državnega ekipnega prvaka.

Omeniti velja tudi udeležbo Mihe Gomboca na svetovnem prvenstvu mladih do 14 let, ter Lee Števanec na svetovnem mladinskem prvenstvu, kjer sta dosegla solidne uvrstitve.

N A S V E T :
VKLJUČIMO SE V ŠPORTNE
AKTIVNOSTI NE GLEDE NA STAROST

Zmotno je mišljenje, da naj se s športom ukvarjamo le v mladih letih. Takrat treniramo zato, da bi se telesno primerno razvili in pridobili osnovna športna znanja. V drugi polovici življenja pa moramo skrbeti predvsem za to, da vse pridobitve ohranimo, zlasti pa moč. Športna rekreacija je dejavnost, ki ima pri tem pomembno vlogo. Če imamo potrebno športno znanje in pa navade ter potrebo za gibanjem, bomo vselej čutili veselje do rekreiranja. Velika napaka je, če zanemarimo sleherne aktivnosti, kajti prezgodaj pride do pešanja moči, ker nismo aktivni. Z zreliimi leti začnemo pridobivati na teži, mišična moč se izgublja in hitreje slabi, slabi nam sposobnost srca in dihal. Preobilna hrana, poživila (nikotin in alkohol), veliko sedenja in premalo fizične dejavnosti, vse to pospešuje. V takih primerih ni dovolj le sprehod in nekaj gimnastičnih vaj, dodati je potrebno še druge aktivnosti, ki so mikavne po izboru posameznika: igre z žogo, plavanje, tek... Dobro bi bilo, če se s športno aktivnostjo ukvarjamo vsaj trikrat tedensko. Taka sprostitiv naj bi nam bila tudi koristna izraba prostega časa, intenzivnost pa moramo prilagoditi našim sposobnostim. Vse obremenitve naj bi bile take, da pospešijo krvni obtok in srčni utrip naj bo vsaj nekaj minut povečan. Z aktivno športno rekreacijo dosežemo boljšo sposobnost notranjih organov, bojujemo se proti trdoti sklepov, s tem pa ostajamo spretnejši in okretnejši. Bodimo pa pozorni na postopno začnjanje z aktivnostmi, primerno se ogrejmo, nikakor se ne smemo naprezati takoj, začnimo z lažjimi elementi. Postopno začnimo pospeševati ritem srca. Vsak, ki je prenehal s športnimi aktivnostmi, se hitro zasope, vsako obremenitev težko prenese. V današnjem času veliko sedimo, se vozimo s prevoznimi sredstvi, premalo počivamo, ob tem pa se premalo gibamo in ukvarjamo s športnimi aktivnostmi. Športnorekreativna dejavnost pa ni potrebna le za ohranitev zdravja ter upočasnitev staranja, vsebuje tudi elemente druženja, sprostitve in razvedrila.

Nikar ne čakajte! Izberite si primerno aktivnost. Vadite sami, skupaj z družino in prijatelji. Vključite se v razne aktivnosti in programe v vašem bivalnem okolju. Hodite, tecite, plavajte, igrajte tenis, smučajte! Z redno vadbo se boste počutili bolje, močnejši boste, laže boste premagovali vsakodnevne napore.

Ludvik ZELKO

ŠPORTNI KAŽIPOT

KDAJ? KJE? KDO? KAJ?
JANUAR 1997

PRIREDITVE:

- 2.1. odhod z avtobusne postaje M. Sobota PD MATICA - Novoletni pohod na Kum
- 11.1. odhod z avtobusne postaje M. Sobota PD MATICA - Po poteh pohorskega bataljona
- 11.-12.1. Športna dvorana OŠ III NK BAKOVCI - turnir v malem nogometu
- 11.-12.1. Dvorana Srednje strojne in tekstilne šole NTK MT SOBOTA - državno ekipno prvenstvo mladincev
- 18.1. Športna dvorana OŠ III ŠPORTNE IGRE TELEKOMA
- 14.1. Hotel Diana Murska Sobota ŠD Radenska Pomgrad - šahovski turnir - člani
- 19.1. Fazanarija Murska Sobota AK POMURJE - zimski kros
- 17.1. OŠ III Murska Sobota ŠD Radenska Pomgrad - šahovski turnir - pionirji
- 17.-18.1. Dvorana Srednje strojne tekstilne šole KK MURSKA SOBOTA - seminar in izpiti za pasove v karateju

DECEMBRSKI PRAZNIKI

Z božičem kot osrednjim krščanskim praznikom in novim letom se končuje sklop decembrskih praznovanj – godov svetnikov in nazdravljanj smrtnikov predvsem tradiciji.

Po ljudskem izročilu je sveti Štefan priprošnik za srečo pri živini. Na Janezovo ali Šentjanževo decembra pa je tepežnica. Nič nenavadnega, saj je pri nas poleg Jožetov še največ prav Štefanov in Janezov, vsi pa svoje godove zalijejo. In ker smo po družinskem praznovanju osrednjega krščanskega praznika - božiča in v pričakovanju najdaljše noči vznemirjeni, so dnevi, ki so pred nami, sila naporni in manj delovni, kajti bilance se običajno delajo za nazaj, manj pa je treznih razmišljanj, kako naprej. Upanje in dobre želje izraža najčese izgovorjena beseda prehoda iz starega v novo leto: srečno.

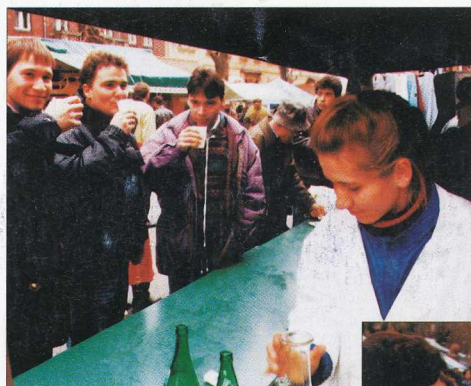
December je mesec, v katerem se krščanski praznični dnevi okoli božiča na gosto zvrščajo. Pripravo nanj so označili posamezni adventni svetniki, katerih godove nizamo kronološko: tako sveto Barbaro, ki goduje 4. decembra in je ena od štirinajstih zaveznic v sili, obenem pa tudi priprošnica za srečno zadnjo uro. Po izročilu je bila še zaščitnica rudarjev in topničarjev, na pomoč pa so jo klicali tudi ob viharjih in v nevihtah. Njene cerkve stojijo v bližini rudnikov, njeni kipi pa so postavljeni tudi pri tovarnah smodnika.

Pri nas najbolj znan zaradi Miklošovega senja je dan svetega Nikolaja – 6. december, ko dobrotnik otrok in zaveznik brodarjev obdaruje pridne. Darove jim na predvečer Miklavž nastavlja v pripravljene posode, največkrat očiščene škornje, njegov birič z nepogrešljivo verigo pa je parkelj, hudoben in kosmat, ki kaznuje tiste poredne. Gre torej za izročilo o dobrem in zlem, ki se združuje v podobi svetnika in demona. Jabolka pa simbolizirajo tri kepe zlata, ki jih je po legendi škof iz Mirne v Mali Aziji dal za doto trem hčeram siromaka, da so se lahko poročile in se tako niso osramotile.

Trinajsti v zadnjem mesecu leta je praznik svete Lucije, zavetnice oči, 21. decembra pa je sveti Tomaž - takrat je dan najkrajši in staro izročilo beleži sončni kres. Seveda pa pri pisanju o decembrskih ljudskih praznikih ne smemo pozabiti na pripravo osrednjega z adventnimi dnevi. To so dnevi v širih tednih pred božičem in pomenijo posebne dneve duhovnih in zunanjih priprav, vidnih v podobi adventnega venca s štirimi svečami, prižganimi ob decembrskih nedeljah, vsako posebej.

Letošnje so dogorele, osrednji krščanski praznik je za nami in upam, da je minil v mirnem krogu družine ob božični ali novoletni jelki, če bolj kot sveti večer praznujete Silvestra in se veselite najdaljše noči. Naj vam bo lepa, kjerkoli jo boste preživeli. In tudi če si boste nazdravili sami ali v družbi, vedite: staremu sledi novo in prvi je le eden od 365 dni v letu. Da bo zares SREČNO 97, voščim.

Brigita BAVČAR

Otroška lička so bila rdeča od mraza, starejšim, predvsem moškim obiskovalcem pa so pognali kri na lica postanki pri številnih stojnicah s toplim vinom in drugimi alkoholnimi napitki.

Miklošovega senja brez Miklavža ni. Je svetnik v spremstvu angelčkov tisti, ki pritegne množico na soboške ulice kljub mrazu decembrskega dne, ali pa gre za klasično proščenje na bolj odmeven način, s pridihom turističnega in tradicionalno zanimivega? Rimskokatoliška cerkev v Murski Soboti je Nikolajeva, prizorišče Miklavževega sejma pa mestno središče s pričujočim posnetkom križišča med Zvezdo in blagovno hišo.

Ni kaj: možakar na sliki je sklenil temeljito pomesti. Če samo na svojem ali tudi tujih dvoriščih, predvsem pa pred pragom, nismo vprašali, videti je le, da se je temeljito založil z metlami.

Angelček s perutmi je ponujal krljbe, veliko pa je bilo tudi drugega subega sadja, in to v veselje tistih, ki jih bolj kot sezonske cunjice in druga različna ponudba zanima letnemu času primerna prodaja vitaminov.

Prireditelja tradicionalnega Miklošovega sejma v Murski Soboti sta turistično društvo in Komunalna, vrvež v središču mesta pa traja ob zgodnje 6. do 21. ure, ko omagajo še najvztrajnejši.

Letos je bilo na sejmju 320 sejmarjev, ki so prodajali na 400 prodajnih mestih v dolžini 1.750 metrov, če smo statistično natančni. Sejemski prostor je zajemal Slovensko in Zvezno ulico, makadamsko parkirišče pri soboški galeriji, pot med blagovnico in tržnico ter Trg zmage. Med sejemsko ponudbo je prednjačila gostinska, veliko je bilo tekstilnih izdelkov in različnega blaga ter usnjene galanterije, pa tudi mesnih izdelkov in sira. Lectarstvo, lončarstvo in ponudba suhe robe ter prav takega sadja pa je bila izvirna sejemška ponudba ob bižuteriji, kovaštvu in plastiki, ki nekako ne morejo izginiti ob sezonski prodaji božično-novoletnih okraskov.

Sejem je bil živ, bi lahko zapisali po videnem in če ga primerjamo s Trezinim senjem, živahnejši. Značilno pa je, da bolj kot Sobočani kupujejo okoličani, ki se zgrnejo v mesto in ob tej priložnosti temeljito zaparkirajo vsa blokavska in druga parkirišča in domačinom onemogočijo izhode z jeklenimi konjički. Toda, kaj bi, so se pač morali podati na pot peš, ali pa počakati do večernih ur, ko je sejemski vrvež zamrl. Hrupa pa so se tisti, ki stanujejo v strogem središču ob različnih sejemskih in drugih dnevih morali navaditi. Sicer pa jih niti ni vprašal nihče, ali so za takšno obliko sejmjarjenja v mestu, ki si je mestne pridobilo tudi na osnovi sejemskih pravic.

Tudi suhe robe ni manjkalo tako kot je bila številna ponudba lektarskih izdelkov, kjer je bilo več priložnostnega nakupa kot pred stojnico na posnetku.

Kurja koža, Tolovaj Mataj in Istrski muzikanti so bile nastopajoče glasbene skupine z izvirno etno glasbo. Čeprav je bilo s trdimi prsti od mraza težko muzicirati, so vseeno ogreli in marsikdo je v taktu kar z nakupovalnimi vrečkami postal pred pomičnim prireditvenim odrom.

